

Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

RESOLUCIÓ de 23 de gener de 2023, del director general de Qualitat i Educació Ambiental, per la qual es formula declaració d'impacte ambiental del projecte de planta solar fotovoltaica Morella Llàcua, SET Morella Solar i línia d'evacuació, al terme municipal de Morella. Expedient: (2964944) 221/2022/AIA. [2023/2337]

«Declaració d'impacte ambiental

Expedient: (2964944) 221/2022/AIA.

Títol: Planta solar fotovoltaica Morella Llàcua, SET Morella Solar i línia d'evacuació.

Promotor: Desenvolupaments Renovables Eòlics i Solars, SLU.

Órgan substantiu: Servei Territorial d'Indústria, Energia i Mines de Castelló.

Ref. Órgan substantiu: ATALFE/2020/43.

Localització: Morella.

Objecte i descripció del projecte

L'empresa Desenvolupaments Renovables Eòlics i Solars, SLU, promou un projecte de construcció i operació d'una planta solar fotovoltaica de 41,37 MWn (49,98 MWp), la subestació transformadora 132/30 kV i la línia d'evacuació.

La planta solar fotovoltaica (d'ara endavant PSF) es localitza al terme municipal de Morella, distribuint-se en dues zones separades denominades zona Llàcua i zona Campello. En la primera zona, situada més al sud, el recinte es correspon segons el cadastre amb la parcel·la 19 del polígon 42 i la 12 del polígon 43, i en la zona del Campello els dos recintes se situen en les parcel·les 7, 8 i 11 del polígon 45. La instal·lació solar fotovoltaica té una potència total de 41,37 MWn i una potència total de 49,98 MWp. Els panells es connecten en sèrie i s'agrupen en 189 inversors d'*'strings'* (cordatges), per al seu posterior augment de tensió en els transformadors. Els mòduls van implantats sobre una estructura amb seguidor solar a un eix (rotació 55°-55°) amb orientació perfecta respecte al nord que permet minimitzar l'angle d'incidència entre els raigs solars i la superficie dels mòduls durant el dia, augmentant així el seu rendiment en comparació amb els sistemes estàtics. Les estructures on se subjecten els mòduls van clavades directament sobre el terreny, respectant les distàncies mínimes per a evitar ombreig entre ells. La PSF disposarà d'un sistema de control i gestió en subestació que rebrà les consignes d'operació de la planta (generació activa, reactiva, control de freqüència, entre altres), i sobre la base d'aquestes definirà les pautes de funcionament a seguir per inversors i equips de subestació.

La superfície total vinculada és de 605,05 ha i l'àrea de la superfície ocupada pels tres recintes associats al perímetre envolvent de tots els equips i infraestructures és de 84,20 ha (35,08 ha, 13,03 ha i 36,10 ha). La longitud total de la tanca, tenint en compte els tres recintes, serà de 7,26 km (2,77 km, 1,42 i 3,07). Calculant la relació entre la producció de la planta (en MWp) i la superfície ocupada per la instal·lació (en ha), s'obté un coeficient de 0,5 MW/ha ocupada.

L'accés a la planta fotovoltaica de la zona del Campello es realitzarà des de la CV-12 i el camí Campello per camins d'índole públic. Per a accedir a la zona Llàcua també per camins d'índole pública des de la CV-12, el camí Llàcua i la carrerada de la Bassa Verda.

Per a l'execució del projecte es preveu un condicionament previ del terreny mitjançant rebuig i desbrossament de les àrees on se situen els panells i desmont de la zona d'instal·lacions i transformadors, obertura de rases per al cablejat, creació de vials (tant perimetral com d'enllaç i interiors), així com el desenvolupament d'una xarxa de drenatge d'aquests i perimetral a la instal·lació, amb la finalitat de canalitzar l'aigua minimitzant el seu impacte. Alhora, s'instal·larà la tanca perimetral i s'executará la construcció d'un edifici de control i gestió en subestació (avaluat en el projecte de Morella Lliris).

L'energia generada en el PSF s'evacuarà mitjançant una línia subterrània de mitjana tensió 30 kV de 9,95 km de longitud fins a la sala elèctrica situada en la SET Morella Solar (30/132kV). La subestació, que ocupa una superfície aproximada de 0,28 ha, se situa en la parcel·la

Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica

RESOLUCIÓN de 23 de enero de 2023, del director general de Calidad y Educación Ambiental, por la que se formula declaración de impacto ambiental del proyecto de planta solar fotovoltaica Morella Llacua, SET Morella Solar y línea de evacuación, en el término municipal de Morella. Expediente: (2964944) 221/2022/AIA. [2023/2337]

«Declaración de impacto ambiental

Expediente: (2964944) 221/2022/AIA.

Título: planta solar fotovoltaica Morella Llacua, SET Morella Solar y línea de evacuación.

Promotor: Desarrollos Renovables Eólicos y Solares, SLU.

Órgano sustitutivo: Servicio Territorial de Industria, Energía y Minas de Castellón.

Ref. órgano sustitutivo: ATALFE/2020/43.

Localización: Morella.

Objeto y descripción del proyecto

La empresa Desarrollos Renovables Eólicos y Solares, SLU, promueve un proyecto de construcción y operación de una planta solar fotovoltaica de 41,37 MWn (49,98 MWp), la subestación transformadora 132/30 kV y la línea de evacuación.

La planta solar fotovoltaica (en adelante PSF) se localiza en el término municipal de Morella (Castellón), distribuyéndose en dos zonas separadas denominadas zona LLacua y zona Campello. En la primera zona, situada más al sur, el recinto se corresponde según el catastro con la parcela 19 del polígono 42 y la 12 del polígono 43, y en la zona de Campello los dos recintos se ubican en las parcelas 7, 8 y 11 del polígono 45. La instalación solar fotovoltaica tiene una potencia total de 41,37 MWn y una potencia total de 49,98 MWp. Los paneles se conectan en serie y se agrupan en 189 inversores de strings para su posterior aumento de tensión en los transformadores. Los módulos van implantados sobre una estructura con seguidor solar a un eje (rotación 55°-55°) con orientación perfecta respecto al norte que permite minimizar el ángulo de incidencia entre los rayos solares y la superficie de los módulos durante el día, aumentando así su rendimiento en comparación con los sistemas estáticos. Las estructuras donde se sujetan los módulos van hincadas directamente sobre el terreno, respetando las distancias mínimas para evitar sombreado entre ellos. La PSF dispondrá de un sistema de control y gestión en subestación que recibirá las consignas de operación de la planta (generación activa, reactiva, control de frecuencia, entre otras) y en base a las mismas definirá las pautas de funcionamiento a seguir por inversores y equipos de subestación.

La superficie total vinculada es de 605,05 ha y el área de la superficie ocupada por los tres recintos asociados al perímetro envolvente de todos los equipos e infraestructuras es de 84,20 ha (35,08 ha, 13,03 ha y 36,10 ha). La longitud total del vallado, teniendo en cuenta los tres recintos será de 7,26 km (2,77 km, 1,42 y 3,07). Calculando la relación entre la producción de la planta (en MWp) y la superficie ocupada por la instalación (en ha), se obtiene un coeficiente de 0,5 MW/ha ocupada.

El acceso a la planta fotovoltaica de la zona Campello se realizará desde la CV-12 y el Camino Campello por caminos de índole público. Para acceder a la zona LLacua también por caminos de índole público desde la CV-12, el Camino LLacua y el Cordel de la Balsa Verde.

Para la ejecución del proyecto se prevé un acondicionamiento previo del terreno mediante despeje y desbroce de las áreas donde se ubiquen los paneles y desmonte de la zona de instalaciones y transformadores, apertura de zanjas para el cableado, creación de vías (tanto perimetrales como de enlace e interiores), así como el desarrollo de una red de drenaje de los mismos y perimetral a la instalación, con el fin de canalizar el agua minimizando su impacto. Asimismo, se instalará el vallado perimetral y se ejecutará la construcción de un edificio de control y gestión en subestación (evaluado en el proyecto de Morella Lliris).

La energía generada en el PSF se evacuará mediante una línea subterránea de media tensión 30 kV de 9,95 km de longitud hasta la sala eléctrica ubicada en la SET Morella Solar (30/132kV). La subestación, que ocupa una superficie aproximada de 0,28 ha, se ubica en la parcela

10 del polígon 56 en una zona agrícola on es localitza el projecte de la PSF denominat Morella Lliris, amb el qual comparteix línia. Les seues coordenades centrals UTM (ETRS 89) són: 745607 i 4494544. Des d'aquesta subestació s'executarà una línia mixta aeri-subterrània d'alta tensió (132 kV) que enllaçarà amb la SET Morella 400 kV, a través de la SET Renomar 132/400 kV.

Tota la línia discorre pel terme municipal de Morella i es divideix en tres trams. Un primer tram de línia que discorre en subterrani 2,18 km des de la SET Morella Solar, un segon tram aeri de 5,85 km, i finalment un tercer tram que discorre en subterrani 3,17 km des del Mas de Boix fins a aconseguir la SET Morella 400 kV, la qual cosa suposa una longitud acumulada de 11,2 km. Dins de la SET Renomar es durà a terme l'ampliació del parc intempèrie de 132 kV ampliant-se la barra per a allotjar la línia d'evacuació procedent de la SET Morella Solar, punt de connexió proposat. L'evacuació de l'energia produïda es realitzarà de manera conjunta amb la PSF Morella Lliris, que es troba en tramitació (expedient ATALFE/2020/46).

Finalitzada la vida útil de la planta fotovoltaica, se'n farà el desmantellament segons el pla de desmantellament i restauració presentat, evitant en la mesura del possible el moviment de terres i retirant qualsevol estructura, fonamentació o un altre element permanent. El pla estableix diferents fases: una primera de desconexió de la instal·lació, una altra de desmantellament, i l'última de restauració, vegetal i paisatgística, i de l'activitat agrària (haurà de condicionar el terreny per a sembra de cereal).

Tramitació administrativa

De conformitat amb l'annex VI, part B, epígraf n), de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, el fraccionament de projectes és el mecanisme artificios de divisió d'un projecte amb l'objectiu d'evitar l'avaluació d'impacte ambiental ordinària en el cas que les magnituds supere els llindars establerts en l'annex I. Les característiques pròpies del present projecte determinen que constitueix, per si mateix, un supòsit d'avaluació ambiental ordinària, per la qual cosa no es produeix fraccionament en els citats termes. El Servei Territorial d'Indústria, Energia i Mines d'Alacant (òrgan substantiu), ha admés a tràmit l'expedient per a la seua autorització, per la qual cosa correspon a aquest òrgan ambiental l'avaluació d'impacte ambiental del projecte, de conformitat amb la legislació autonòmica i en concordança amb l'article 11 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre.

a) Contingut de l'expedient

En data 13 de desembre de 2022, el Servei Territorial d'Indústria, Energia i Mines de Castelló va donar trasllat a aquest òrgan ambiental de la sol·licitud d'avaluació d'impacte ambiental ordinària del projecte ATALFE/2020/43. Aquesta s'acompanya de:

- Projecte d'execució de la PSF, projecte per a línia d'alta tensió i projecte per a subestació transformadora.
- Publicació del *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* relativa a la informació pública de les sol·licituds d'autorització d'implantació en sòl no urbanitzable, autorització administrativa prèvia, autorització administrativa de construcció i declaració d'utilitat pública.
- Estudi d'impacte ambiental (d'ara endavant EsIA), document de síntesi i annexos.

– Carpeta amb documentació complementària que conté el pla de desmantellament, estudi d'integració paisatgística, estudi d'inundabilitat, memòria de prospecció arqueològica, pla de participació pública, inventari botànic, pla de restauració, estudi d'afecció a Xarxa Natura 2000, entre altres.

b) Informació pública

D'acord amb la documentació remesa, l'òrgan substantiu va realitzar la informació pública de l'expedient mitjançant anuncis en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* número 9235, amb data 15 de desembre de 2021. Durant el període d'exposició pública s'han presentat 30 alegacions de particulars, i una de l'Ajuntament de Morella, havent sigut tingudes en compte pel promotor i contestades durant el període d'informació pública. Es resumeixen a continuació les alegacions realitzades per l'ajuntament i la contestació del promotor:

– S'al·lega la improcedència d'executar les actuacions necessàries per a la instal·lació de la planta solar sense el consentiment dels propi-

10 del polígon 56 en una zona agrícola donde se localiza el proyecto de la PSF denominado Morella Lliris, con el que comparte línea. Sus coordenadas centrales UTM (ETRS 89) son: 745607 y 4494544. Desde dicha subestación se ejecutará una línea mixta aéreo-subterránea de alta tensión (132 kV) que enlazará con la SET Morella 400 kV, a través de la SET Renomar 132/400 kV.

Toda la línea discurre por el término municipal de Morella y se divide en tres tramos. Un primer tramo de línea que discurre en subterráneo 2,18 km desde la SET Morella Solar, un segundo tramo aéreo de 5,85 km, y finalmente un tercer tramo que discurre en subterráneo 3,17 km desde el Mas de Boix hasta alcanzar la SET Morella 400 kV, lo que supone una longitud acumulada de 11,2 km. Dentro de la SET Renomar se llevará a cabo la ampliación del parque intemperie de 132 kV ampliándose la barra para alojar la línea de evacuación procedente de la SET Morella Solar, punto de conexión propuesto. La evacuación de la energía producida se realizará de forma conjunta con la PSF Morella Lliris, que se encuentra en tramitación (expediente ATALFE/2020/46).

Finalizada la vida útil de la planta fotovoltaica, se procederá a su desmantelamiento según el plan de desmantelamiento y restauración presentado, evitando en lo posible el movimiento de tierras y retirando cualquier estructura, cimentación u otro elemento permanente. El plan establece distintas fases, una primera de desconexión de la instalación, otra de desmantelamiento y la última de restauración, vegetal y paisajística y de la actividad agraria (deberá acondicionar el terreno para siembra de cereal).

Tramitación administrativa

De conformidad con el anexo VI (parte B, epígrafe n) de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental, el fraccionamiento de proyectos es el mecanismo artificioso de división de un proyecto con el objetivo de evitar la evaluación de impacto ambiental ordinaria en el caso de que las magnitudes supere los umbrales establecidos en el anexo I. Las características propias del presente proyecto determinan que constituye, por sí mismo, un supuesto de evaluación ambiental ordinaria, por lo que no se produce fraccionamiento en los citados términos. El Servicio, Territorial de Industria, Energía y Minas de Alicante (órgano sustitutivo) ha admitido a trámite el expediente para su autorización, por lo que corresponde a este órgano ambiental la evaluación de impacto ambiental del proyecto, de conformidad con la legislación autonómica y en concordancia con el artículo 11 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre.

a) Contenido del expediente

En fecha 13 de diciembre de 2022, el Servicio Territorial de Industria, Energía y Minas de Castellón dio traslado a este órgano ambiental de la solicitud de evaluación de impacto ambiental ordinaria del proyecto ATALFE/2020/43. La misma se acompaña de:

– Proyecto de ejecución de la PSF, proyecto para línea de alta tensión y proyecto para subestación transformadora.

– Publicación del *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* relativa a la información pública de las solicitudes de autorización de implantación en suelo no urbanizable, autorización administrativa previa, autorización administrativa de construcción y declaración de utilidad pública.

– Estudio de impacto ambiental (en adelante EsIA), documento de síntesis y annexos.

– Carpeta con documentación complementaria que contiene el plan de desmantelamiento, estudio de integración paisajística, estudio de inundabilidad, memoria de prospección arqueológica, plan de participación pública, inventario botánico, plan de restauración, estudio de afección a Red Natura 2000, entre otros.

b) Información pública

De acuerdo con la documentación remitida, el órgano sustitutivo realizó la información pública del expediente mediante anuncio en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* número 9235 con fecha 15 de diciembre de 2021. Durante el periodo de exposición pública se han presentado 30 alegaciones de particulares y una del ayuntamiento de Morella, habiendo sido tenidas en cuenta por el promotor y contestadas durante el periodo de información pública. Se resumen a continuación las alegaciones realizadas por el ayuntamiento y la contestación del promotor:

– Se alega la improcedencia de ejecutar las actuaciones necesarias para la instalación de la planta solar sin el consentimiento de los propi-

etaris, així com la improcedència de la declaració d'utilitat pública que es pretén.

El promotor respon que té acords sobre terrenys que suposen el 81,88 % de la superficie necessària per a l'execució del projecte (sent necessari acreditar la disponibilitat, o compromís de disponibilitat, d'almenys un 25 % segons el Decret llei 14/2020, de 7 d'agost, del Consell, de mesures per a accelerar la implantació d'instal·lacions per a l'aprofitament de les energies renovables per l'emergència climàtica i la necessitat de la urgent reactivació econòmica). Hi ha una total predisposició per part de l'empresa promotora d'arribar a acords amb el màxim nombre possible de propietaris sobre les parcel·les en les quals es requereix servitud elèctrica, servitud de pas, ocupació temporal i superfície de generació, i en cas de no aconseguir-se aquests acords amb la totalitat dels propietaris, el promotor intentarà fer els més eficient possible el projecte, tot reduint, en la mesura que siga possible i sempre que no es perjudique la viabilitat del projecte, la superfície a afectar.

Quant a la declaració d'utilitat pública s'indica que la seuva declaració suposa la possibilitat d'expropiació dels terrenys, però no significa que aquesta es vaja a produir de manera automàtica, és més, la normativa reguladora del procediment expropiatori obliga a la negociació per a intentar aconseguir un acord com a requisit previ a la iniciació de l'expedient. A més, el promotor apunta que, en la mesura de les possibilitats de disseny tècnic de la línia, s'ha triat per al traçat camins públics, soterrament de la línia o bé parcel·les amb les quals té acords subscrits, i només emprant altres parcel·les quan el disseny estrictament el requereix. Addicionalment s'ha considerat traços d'infraestructures elèctriques aèries existents per a utilitzar les afeccions ja existents dissortent en paral·lel a aquestes. Referent als terrenys en els quals se situarà la subestació, el promotor ha aconseguit acords privats amb tercers a través de la signatura de contractes d'arrendament a llarg termini. El promotor conclou que la declaració d'utilitat pública és conforme a dret i que el projecte no impedeix l'activitat agrícola i ramadera existent, a causa dels criteris tinguts en compte per a la seuva implementació buscant la menor afectació possible, la consecució d'un nombre molt elevat d'acords i a la total voluntat de la promotora de subscriure el major nombre possible de pactes amb els propietaris.

– S'indica que el projecte ha de valorar-se ambientalment i des del punt de vista paisatgístic tenint en compte totes les seues infraestructures (la PSF i també la línia d'evacuació). L'ajuntament considera que es produceix un impacte significatiu elevat, perquè afecta gran superfície de cultiu de cereal de secà i de pastures dedicades a l'aprofitament ramader, per la qual cosa l'afecció d'aquests terrenys pot ocasionar pèrdues econòmiques importants. Per tal de reduir l'impacte paisatgístic, proposa el soterrament de tot el traçat de la línia d'evacuació, així com modificar aquest traçat perquè aquest discorre preferentment per camins públics.

El promotor sosté que la implantació del projecte ha respectat amb la seuva ocupació el percentatge del 2,5 % del SNUC que assenyala la circular interpretativa de l'aplicació dels principis i criteris de l'Estratègia territorial de la Comunitat Valenciana, als informes en matèria d'ordenació del territori en el marc de la tramitació de sol·licituds d'implantació de plantes fotovoltaïques, representant el projecte el 0,92 % i, per tant, duent a terme una ocupació racional del sòl.

Quant a les repercussions econòmiques negatives per als propietaris, el promotor insisteix que ha arribat a acords amb el 81,88 % de la superfície afectada, i indica que aquests no veuran minvats els seus ingressos econòmics sinó tot el contrari, es veuen afavorits econòmicament per la implantació del projecte, ja que aquest proporciona uns ingressos molt superiors als obtinguts per les activitats agrícoles i ramaderes, i a més, els permet continuar desenvolupant l'activitat agrícola i ramadera en paral·lel en les mateixes propietats en aquelles superfícies no utilitzades pel projecte, ja que la servitud no impedeix l'activitat, sent totalment compatible.

El promotor exposa que quan ha sigut possible tècnica i legalment, ha emprat camins de domini públic de titularitat de l'Ajuntament de Morella per als traços de les línies d'evacuació, perquè el seu criteri coincideix amb l'argumentació exposada en l'al·legació de l'ajuntament. No obstant això, les carreteres comarcals no són de titularitat de l'Ajuntament de Morella i la normativa reguladora de la Comunitat

tarios, así como la improcedencia de la declaración de utilidad pública que se pretende.

El promotor responde que tiene acuerdos sobre terrenos que suponen el 81,88 % de la superficie necesaria para la ejecución del proyecto (siendo necesario acreditar la disponibilidad, o compromiso de disponibilidad, de al menos un 25 % según el Decreto ley 14/2020, de 7 de agosto, del Consell, de medidas para acelerar la implantación de instalaciones para el aprovechamiento de las energías renovables por la emergencia climática y la necesidad de la urgente reactivación económica). Hay una total predisposición por parte de la empresa promotora de llegar a acuerdos con el máximo número posible de propietarios sobre las parcelas en las que se requiere servidumbre eléctrica, servidumbre de paso, ocupación temporal y superficie de generación, y en caso de no alcanzarse dichos acuerdos con la totalidad de los propietarios, el promotor intentará hacer los más eficiente posible el proyecto, reduciendo, en la medida de lo posible y siempre que no se perjudique la viabilidad del proyecto, la superficie a afectar.

En cuanto a la declaración de utilidad pública se indica que su declaración supone la posibilidad de expropiación de los terrenos, pero no significa que esta se vaya a producir de forma automática, es más, la normativa reguladora del procedimiento expropiatorio obliga a la negociación para intentar conseguir un acuerdo como requisito previo a la iniciación del expediente. Además, el promotor apunta que, en la medida de las posibilidades de diseño técnico de la línea, se ha escogido para el trazado caminos públicos, soterramiento de la línea o bien parcelas con las que tiene acuerdos suscritos, y solo empleando otras parcelas cuando el diseño estrictamente lo requiere. Adicionalmente se ha considerado trazados de infraestructuras eléctricas aéreas existentes para utilizar las afecciones ya existentes discurriendo en paralelo a las mismas. En lo referente a los terrenos en los que se ubicará la subestación, el promotor ha alcanzado acuerdos privados con terceros a través de la firma de contratos de arrendamiento a largo plazo. El promotor concluye que la declaración de utilidad pública es conforme a derecho y que el proyecto no impide la actividad agrícola y ganadera existente, debido a los criterios tenidos en cuenta para su implementación buscando la menor afectación posible, la consecución de un número muy elevado de acuerdos y a la total voluntad de la promotora de suscribir el mayor número posible de pactos con los propietarios.

– Se indica que el proyecto debe valorarse ambientalmente y desde el punto de vista paisajístico teniendo en cuenta todas sus infraestructuras (la PSF y también la línea de evacuación). El ayuntamiento considera que se produce un impacto significativo elevado, pues afecta a gran superficie de cultivo de cereal de secano y de pastos dedicados al aprovechamiento ganadero, por lo que la afección de dichos terrenos puede ocasionar pérdidas económicas importantes. En aras a reducir el impacto paisajístico, propone el soterramiento de todo el trazado de la línea de evacuación, así como modificar dicho trazado para que el mismo discurra preferentemente por caminos públicos.

El promotor sostiene que la implantación del proyecto ha respetado con su ocupación el porcentaje del 2,5 % del SNUC que señala la circular interpretativa de la aplicación de los principios y criterios de la Estrategia territorial de la Comunitat Valenciana a los informes en materia de ordenación del territorio en el marco de la tramitación de solicitudes de implantación de plantas fotovoltaicas, representando el proyecto el 0,92 % y, por lo tanto, llevando a cabo una ocupación racional del suelo.

En cuanto a las repercusiones económicas negativas para los propietarios, el promotor insiste en que ha llegado a acuerdos con el 81,88 % de la superficie afectada, e indica que estos no van a ver mermados sus ingresos económicos sino todo lo contrario, se ven favorecidos económicamente por la implantación del proyecto, ya que este proporciona unos ingresos muy superiores a los obtenidos por las actividades agrícolas y ganaderas, y además, les permite seguir desarrollando la actividad agrícola y ganadera en paralelo en las mismas propiedades en aquellas superficies no utilizadas por el proyecto, ya que la servidumbre no impide la actividad, siendo totalmente compatible.

El promotor expone que cuando ha sido posible técnica y legalmente, ha empleado caminos de dominio público de titularidad del Ayuntamiento de Morella para los trazados de las líneas de evacuación, pues su criterio coincide con la argumentación expuesta en la alegación del ayuntamiento. No obstante, las carreteras comarcas no son de titularidad del Ayuntamiento de Morella y la normativa reguladora

Valenciana imposa unes servituds que impedeix la disposició de les línies elèctriques en paral·lel o emprant el seu traçat, encara que aquest siga de caràcter subterrani.

Quant al soterrament de la línia, el promotor assegura estar respectant totes les mesures contemplades en la legislació ambiental i paisatgística, i afegí que estudiarà la viabilitat tècnica i econòmica per a soterrar-la.

– S’al·lega possibles afeccions al patrimoni cultural valencià de la zona, per la qual cosa s’aconsella que amb caràcter previ a l’execució de les infraestructures s’efectue una prospecció arqueològica que permeta valorar la viabilitat de l’actuació sense afecció a aquests elements. Segons l’arqueòleg podrien veure’s afectats béns de rellevància local com l’Ermita de la Llacova o la de Sant Antoni de la Vespa. Tots dos béns han obtingut aquesta qualificació en virtut de la disposició addicional cinquena de la Llei 5/2007, de 9 de febrer, de la Generalitat, de modificació de la Llei 4/1998, d’11 de juny, del patrimoni cultural valencià. Així mateix, en la zona existeixen murs i construccions que van ser realitzats amb la tècnica de la pedra en sec, així com masies d’interès arquitectònic. Finalment, i tenint en compte la riquesa de la zona des del punt de vista paleontològic, s’insta el compliment de la citada llei de patrimoni cultural valencià. L’ajuntament al·lega estar davant un element impeditiu de la continuació del procediment, i per tant la resolució que aprove l’execució de la planta fotovoltaica serà nul·la de ple dret, per no haver-se disposat dels informes preceptius emesos pels organismes competents durant la seua tramitació, és a dir, per haver-se incomplít un tràmit essencial del procediment, de conformitat amb el que es disposa en l’article 47.1.e de la Llei 39/2015, reguladora del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

El promotor respon que s’ha complít amb el que s’ estableix en el Decret llei 14/2020, de 7 d’agost, del Consell, de mesures per a accelerar la implantació d’instal·lacions per a l’aprofitament de les energies renovables per l’emergència climàtica i la necessitat de la urgent reactivació econòmica, així com el que es preveu en la Llei 4/1998, d’11 de juny, del patrimoni cultural valencià, i per tant, no es pot concluir que aquest patisca un vici invalidant que determine la nul·litat del procediment. S’ha realitzat consulta a la Direcció Territorial de Castelló del Servei Territorial de Cultura i Esport, havent obtingut en l’informe un llistat dels béns inclosos en l’inventari de la Direcció General de Patrimoni Cultural. Així mateix, es va realitzar la prospecció arqueològica prèviament autoritzada en tota la zona afectada, havent-se incorporat a la documentació presentada per a la tramitació del projecte. En aquesta, s’indica que els béns de rellevància local hauran de comptar amb un entorn de protecció a definir. Per a això, s’ha contemplat en l’elaboració del projecte el que es disposa en l’article 10.1.b del Decret llei 14/2020.

– L’ajuntament indica que l’administració ha de tindre en consideració l’afecció conjunta de tots els projectes de l’àmbit, i no avaluar-se cada projecte individualment.

El promotor contesta que en la normativa reguladora ja està previst de manera expressa la valoració de les afeccions ambientals de manera conjunta, i la declaració d’impacte ambiental que s’emet per l’òrgan administratiu competent té en compte d’una manera molt rellevant esta qüestió.

c) Consultes a administracions i informes rebuts

Simultàniament, es va formular consulta i petició d’informes per part de l’òrgan substantiu a les administracions públiques afectades amb competències mediambientals i entitats interessades emetent-se la relació dels següents informes de manera conjunta o individualitzada respecte a la PSF i la seua línia d’evacuació i instal·lacions.

Organisme Administració pública	Data últim informe	Sentit de l’informe
Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat: Direcció General de Política Territorial i Paisatge; Servei de Gestió Territorial	21.11.2022 4.01.2023	Compatible (LAT) Compatible condicionada (PSF)

de la Comunitat Valenciana impone unas servidumbres que impide la disposición de las líneas eléctricas en paralelo o empleando su trazado, aunque este sea de carácter subterráneo.

En cuanto al soterramiento de la línea, el promotor asegura estar respetando todas las medidas contempladas en la legislación ambiental y paisajística, y añade que estudiará la viabilidad técnica y económica para soterrarla.

– Se alega posibles afecciones al patrimonio cultural valenciano de la zona, por lo que se aconseja que con carácter previo a la ejecución de las infraestructuras se efectúe una prospección arqueológica que permita valorar la viabilidad de la actuación sin afección a dichos elementos. Según el arqueólogo podrían verse afectados bienes de relevancia local como la Ermita de Llacova o la de San Antonio de la Vespa. Ambos bienes han obtenido dicha calificación en virtud de la disposición adicional quinta de la Ley 5/2007, de 9 de febrero, de la Generalitat, de modificación de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano. Asimismo, en la zona existen muros y construcciones que fueron realizados con la técnica de la piedra en seco, así como masías de interés arquitectónico. Por último, y teniendo en cuenta la riqueza de la zona desde el punto de vista paleontológico, se insta al cumplimiento de la citada ley de patrimonio cultural valenciano. El ayuntamiento alega estar ante un elemento impeditivo de la continuación del procedimiento, pues, la resolución que apruebe la ejecución de la planta fotovoltaica será nula de pleno derecho por no haberse dispuesto de los informes preceptivos emitidos por los organismos competentes durante su tramitación, es decir, por haberse incumplido un trámite esencial del procedimiento, de conformidad con lo dispuesto en el artículo 47.1.e de la Ley 39/2015 reguladora del procedimiento administrativo común de las Administraciones Públicas.

El promotor responde que se ha cumplido con lo establecido en el Decreto ley 14/2020, de 7 de agosto, del Consell, de medidas para acelerar la implantación de instalaciones para el aprovechamiento de las energías renovables por la emergencia climática y la necesidad de la urgente reactivación económica, así como lo previsto en la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano y por lo tanto, no se puede concluir que el mismo adolece de un vicio invalidante que determine la nulidad del procedimiento. Se ha realizado consulta a la Dirección Territorial de Castellón del Servicio Territorial de Cultura y Deporte, habiendo obtenido en el informe un listado de los bienes incluidos en el inventario de la Dirección General de Patrimonio Cultural. Asimismo, se realizó la prospección arqueológica previamente autorizada en toda la zona afectada, habiéndose incorporado a la documentación presentada para la tramitación del proyecto. En la misma, se indica que los bienes de relevancia local deberán contar con un entorno de protección a definir. Para ello, se ha contemplado en la elaboración del proyecto lo dispuesto en el artículo 10.1.b del Decreto ley 14/2020.

– El ayuntamiento indica que la Administración debe tener en consideración la afección conjunta de todos los proyectos del ámbito, y no evaluarse cada proyecto individualmente.

El promotor contesta que en la normativa reguladora ya está previsto de modo expreso la valoración de las afecciones ambientales de modo conjunto, y la declaración de impacto ambiental que se emite por el órgano administrativo competente tiene en cuenta de un modo muy relevante esta cuestión.

c) Consultas a administraciones e informes recibidos

Simultáneamente, se formuló consulta y petición de informes por parte del órgano sustantivo a las Administraciones Pùblicas afectadas con competencias medioambientales y entidades interesadas emitiéndose la relación de los siguientes informes de manera conjunta o individualizada respecto a la PSF y su línea de evacuación e instalaciones.

Organismo Administración pública	Fecha último informe	Sentido del informe
Conselleria de Política Territorial, Obras Públicas y Movilidad: Dirección General de Política Territorial y Paisaje; Servicio de Gestión Territorial	21.11.2022 4.01.2023	Compatible (LAT) Compatible condicionada (PSF)

Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat: Direcció General de Política Territorial i Paisatge; Servei d'Infraestructura Verda i Paisatge	24.11.2022 27.12.2022	Favorable condicionat (PSF) Favorable condicionat (LAT)
Conselleria d'Educació, Cultura i Esport; Direcció General de Patrimoni i Cultura	26.12.2022	Favorable condicionat
Confederació Hidrogràfica de l'Ebre	21.12.2022	Vàlid
Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica; Direcció General de Medi Natural	14.12.2022	Compatible condicionat
Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència climàtica i Transició Ecològica; Servei Territorial d'Agricultura	17.01.2023	No s'oposa
Ajuntament de Morella	22.10.2020	Compatibilitat urbanística favorable
Servei de Planificació de la Direcció General d'Obres Públiques	30.03.2022	Favorable

En els informes es van assenyalar algunes mancances i de forma coordinada el promotor les ha estat esmenant i incorporant posteriorment en les addendes presentades, aconseguint d'aquesta manera disminuir els impactes generats inicialment. Els informes presentats per les diferents administracions públiques afectades que han sigut tinguts en consideració per a l'avaluació ambiental de l'expedient de referència, són:

– Consta informe de compatibilitat urbanística de l'Ajuntament de Morella, de 22 d'octubre de 2020 elaborat per l'arquitecte municipal, indicant la compatibilitat amb el Pla general de Morella, sempre que la ubicació de les instal·lacions siga compatible amb les diferents proteccions del sòl, separació de les instal·lacions a infraestructures públiques, llits de rius, zones de protecció arqueològica, etc.

– Informe del Servei de Planificació de la Direcció General d'Obres Públiques, Transports i Mobilitat Sostenible, de 30 de març de 2022, el qual conclou favorablement referent a infraestructures de transport de competència autonòmica, indicant que l'adequació d'accésos (per compte del promotor) i l'execució de les obres en les zones de domini públic i de protecció de la carretera CV-12 haurà de ser autoritzada pel Servei Territorial d'Obres Públiques de València, com a responsable de l'explotació i conservació de la carretera.

– Resolució de la Direcció General de Medi Natural i Evaluació Ambiental, de data 31 d'octubre de 2022, en el qual es resol que el projecte no tindrà repercussions sobre la integritat de l'espai Xarxa Natura 2000 sempre que en el seu desenvolupament i execució se seguiscen les determinacions establecides en l'estudi d'afeccions analitzat i es garantisca el compliment de les mesures preventives i correctores proposades. En l'informe es descriuen els aspectes més rellevants de tots dos espais entre els quals es destaquen les espècies d'ocells que alberguen la ZEPA destacant les poblacions de voltors, els territoris d'àguila real i d'àguila astor cuabarrada, les poblacions d'aufrany o l'hàbitat potencial per a la nidificació d'esparver cendrés.

Per a l'emissió de l'informe s'ha analitzat l'estudi d'afeccions als citats espais de la Xarxa Natura 2000 presentat pel promotor, i indiquen que aquest conté una correcta descripció i identificació dels elements que van motivar la declaració de l'espai Xarxa Natura 2000. D'altra banda, indiquen que les modificacions realitzades en el disseny de la planta redueixen la superfície d'afecció al parc i el traçat de la línia d'evacuació que discorre en aeri. Alhora, l'emplacament de la subestació Morella Solar sembla adequat per situar-se en un terreny pla d'escassa vegetació, en posició intermèdia entre els dos parcs solars als quals evacuarà la seua energia produïda (Lliris i Llàcula). Quant a

Conselleria de Política Territorial, Obras Públicas y Movilidad: Dirección General de Política Territorial y Paisaje; Servicio de Infraestructura Verde y Paisaje	24.11.2022 27.12.2022	Favorable condicionado (PSF) Favorable condicionado (LAT)
Conselleria de Educación, Cultura y Deporte; Dirección General de Patrimonio y Cultura	26.12.2022	Favorable condicionado
Confederación Hidrográfica del Ebro	21.12.2022	Válido
Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia climática y Transición Ecológica; Dirección General de Medio Natural	14.12.2022	Compatible condicionado
Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia climática y Transición Ecológica; Servicio Territorial de Agricultura	17.01.2023	No se opone
Ayuntamiento de Morella	22.10.2020	Compatibilidad urbanística favorable
Servicio de Planificación de la Dirección General de Obras Públicas	30.03.2022	Favorable

En los informes se señalaron algunas carencias y de forma coordinada el promotor las ha ido subsanando e incorporando posteriormente en las adendas presentadas, logrando de este modo disminuir los impactos generados inicialmente. Los informes presentados por las distintas Administraciones Públicas afectadas que han sido tenidos en consideración para la evaluación ambiental del expediente de referencia son:

– Consta informe de compatibilidad urbanística del Ayuntamiento de Morella, de fecha de firma 22 de octubre de 2020 elaborado por el arquitecto municipal, indicando la compatibilidad con el Plan general de Morella, siempre que la ubicación de las instalaciones sea compatible con las distintas protecciones del suelo, separación de las instalaciones a infraestructuras públicas, lechos de ríos, zonas de protección arqueológica, etc.

– Informe del Servicio de Planificación de la Dirección General de Obras Públicas, Transportes y Movilidad Sostenible, con fecha de firma 30 de marzo de 2022, el cual concluye favorablemente en lo referente a infraestructuras de transporte de competencia autonómica, indicando que la adecuación de accesos (por cuenta del promotor) y la ejecución de las obras en las zonas de dominio público y de protección de la carretera CV-12 tendrá que ser autorizada por el Servicio Territorial de Obras Públicas de Valencia, como responsable de la explotación y conservación de la carretera.

– Resolución de la Dirección General de Medio Natural y Evaluación Ambiental, de fecha 31 de octubre de 2022 en el que se resuelve que el proyecto no tendrá repercusiones sobre la integridad del espacio Red Natura 2000 siempre y cuando en su desarrollo y ejecución se sigan las determinaciones establecidas en el estudio de afecciones analizado y se garantice el cumplimiento de las medidas preventivas y correctoras propuestas. En el informe se describen los aspectos más relevantes de ambos espacios entre los que se destacan las especies de aves que albergan la ZEPA destacando las poblaciones de buitres, los territorios de águila real y de águila azor perdicera, las poblaciones de alimoche o el hábitat potencial para la nidificación de aguilucho cenizo.

Para la emisión del informe se ha analizado el estudio de afecciones a los citados espacios de la Red Natura 2000 presentado por el promotor, e indican que el mismo contiene una correcta descripción e identificación de los elementos que motivaron la declaración del espacio Red Natura 2000. Por otro lado, indican que las modificaciones realizadas en el diseño de la planta reducen la superficie de afección al parque y el trazado de la línea de evacuación que discurre en aéreo. Asimismo, el emplazamiento de la subestación Morella Solar parece adecuado por emplazarse en un terreno llano de escasa vegetación, en posición intermedia entre los dos parques solares a los que evacuará su energía

la línia d'evacuació fins a la SET Morella, es projecta major longitud soterrada. No obstant això, l'informe considera que la línia pot presentar risc de col·lisió pel que sol·licita es justifique el disseny aeri a més de presentar un pla de seguiment de la mortaldat més detallat concretant metodologia i periodicitat dels informes.

Quant a les afeccions a espècies lligades a mitjans aquàtics (llúdria, cranc de riu, ofegabous i madrilleta) aquesta es produirà únicament en l'encreuament (mitjançant clavament) del riu Calders pel tram subterrani de la LE, sent de caràcter temporal i sense repercussions significatives per a la llúdria.

Quant a la pèrdua d'hàbitat dels ocells (per a alimentar-se o nidificar), el servei va sol·licitar ànalisi de sinergies, però després de comprovar que els projectes previstos per a aqueixa mateixa zona finalment no han continuat amb la tramitació, es considera que l'afecció no és significativa. L'informe proposa mesures preventives i correctores que es resumeixen com:

- Seguiment de les espècies objectiu de conservació de la ZEPA durant almenys els 6 primers anys des de la posada en funcionament de la planta solar.

- Seguiment de la mortaldat que es puga produir per la línia d'evacuació.

- Soterrament de part del tram aeri de la línia d'evacuació complint les prescripcions tècniques estableties en els articles 6 i 7 del RD 1432/2008, en tot el seu traçat.

– Informes de la Subdirecció General de Medi Natural i Evaluació Ambiental, de data 7 de juny, 27 d'octubre i 14 de desembre de 2022. S'hi valoren positivament els canvis de disseny realitzats, principalment l'eliminació dels dos recintes situats pròxims a l'àrea de la Llàcula (es redueix la superfície ocupada per les plaques solars), la nova ubicació de la SET Morella Solar (en lloc d'affectar terreny forestal, se situarà en terreny agrícola coincident amb la parcel·la ja afectada pel projecte Morella Llívies) i la modificació de la línia d'evacuació (es redueix en 2 km la línia d'evacuació fins a la SET Morella Solar i 5,35 km de la línia d'evacuació fins a la SET Morella passaran a ser soterrats). L'informe està condicionat al compliment de les mesures següents:

- S'haurà d'excloure de transformació les superfícies amb vegetació arbrada en sòl forestal en els recintes 1 i 2 segons l'indicat en l'informe.

- S'haurà de respectar els bancals i els murs de pedra concorde a les modificacions del disseny interior de les parcel·les.

- No es permet realitzar moviments de terra, havent-se de clavar directament (evitant realitzar fonamentacions) les infraestructures sense alterar el substrat i respectant la vegetació herbàcia existent.

- Es respectaran les superfícies de matoll, herbassar i pasturatge natural, fent-les compatibles amb la instal·lació de panells fotovoltaics, sense que es duguen a terme moviments de terra que alteren aquestes superfícies, com esplanades o compactacions generalitzades o a fet.

- Es recomana realitzar canalitzacions que recullen les aigües d'escolament produïdes per la pluja i per la neteja de les plaques i les disperseen, acumulen o redirigisquen per a ús posterior de reg de la pantalla vegetal d'integració paisatgística.

- La barrera d'integració paisatgística haurà d'estar composta per diferents espècies de flora pertanyents a la sèrie de vegetació corresponent a la zona natural i els individus es disposaran en forma de bosquet i no de manera lineal per a afavorir el trànsit de fauna a través d'aquella i la biodiversitat de l'ecosistema.

- Per a compensar la pèrdua de superfície de campege i de cria dels ocells, s'ha de mantindre els cultius existents en totes les zones afectades que no disposen de panells solars, a més d'adquirir o arrendar parcel·les de cultiu, amb la intenció de mantindre cultius de cereals de varietats tradicionals de cicle llarg que permeten el desenvolupament de les postes d'avifauna, en almenys el 25 % de la superfície afectada.

- Mantindre una capa de cultiu herbaci que afavorisca el manteniment de l'estructura edàfica i la presència d'insectes pol·linitzadors, podent fer ús combinat amb l'apicultura o la agrovoltaica.

- Es crearan illes de panells solars no superiors a 10 ha, i es disperaran corredors de vegetació entre aquelles, que permeten crear espais en mosaic per a afavorir la circulació de la fauna i el manteniment d'un ecosistema naturalitzat

producida (Lliris y Llacua). En cuanto a la línea de evacuación hasta la SET Morella, se proyecta mayor longitud soterrada. No obstante, el informe considera que la línea puede presentar riesgo de colisión por lo que solicita se justifique el diseño aéreo además de presentar un plan de seguimiento de la mortandad más detallado concretando metodología y periodicidad de los informes.

En cuanto a las afecciones a especies ligadas a medios acuáticos (nutria, cangrejo de río, gallipato y bermejuela) esta se producirá únicamente en el cruce (mediante hinca) del río Calders por el tramo subterráneo de la LE, siendo de carácter temporal y sin repercusiones significativas para la nutria.

En cuanto a la pérdida de hábitat de las aves (para alimentarse o nidificar), el servicio solicitó análisis de sinergias pero tras comprobar que los proyectos previstos para esa misma zona finalmente no han continuado con la tramitación, se considera que la afección no es significativa. El informe propone medidas preventivas y correctoras que se resumen como:

- Seguimiento de las especies objetivo de conservación de la ZEPA durante al menos los 6 primeros años desde la puesta en funcionamiento de la planta solar.

- Seguimiento de la mortandad que se pueda producir por la línea de evacuación.

- Soterramiento de parte del tramo aéreo de la línea de evacuación cumpliendo las prescripciones técnicas establecidas en los artículos 6 y 7 del RD 1432/2008 en todo su trazado.

– Informes de la Subdirección General de Medio Natural y Evaluación Ambiental, de fecha 7 de junio, 27 de octubre y 14 de diciembre de 2022. En los mismos se valora positivamente los cambios de diseño realizados, principalmente la eliminación de los dos recintos situados próximos al área de la Llacua (se reduce la superficie ocupada por las placas solares), la nueva ubicación de la SET Morella Solar (en lugar de afectar a terreno forestal se ubicará en terreno agrícola coincidente con la parcela ya afectada por el proyecto Morella Llívies) y la modificación de la línea de evacuación (se reduce en 2 km la línea de evacuación hasta la SET Morella Solar y 5,35 km de la línea de evacuación hasta la SET Morella pasarán a ser soterrados). El informe está condicionado al cumplimiento de las siguientes medidas:

- Se deberá excluir de transformación las superficies con vegetación arbólica en suelo forestal en los recintos 1 y 2 según lo indicado en el informe.

- Se deberá respetar los bancales y los muros de piedra acorde a las modificaciones del diseño interior de las parcelas.

- No se permite realizar movimientos de tierra, debiéndose hincar directamente (evitando realizar cimentaciones) las infraestructuras sin alterar el sustrato y respetando la vegetación herbácea existente.

- Se respetarán las superficies de matorral, herbazal y pastizal natural, haciéndolas compatibles con la instalación de paneles fotovoltaicos, sin que se lleven a cabo movimientos de tierra que alteren estas superficies, como explanadas o compactaciones generalizadas o a hecho.

- Se recomienda realizar canalizaciones que recojan las aguas de escorrentía producidas por la lluvia y por la limpieza de las placas y las dispersen, acumulen o redirijan para uso posterior de riego de la pantalla vegetal de integración paisajística.

- La barrera de integración paisajística deberá estar compuesta por diferentes especies de flora pertenecientes a la serie de vegetación correspondiente a la zona natural y los individuos se dispondrán en forma de bosque y no de manera lineal para favorecer el tránsito de fauna a través de la misma y la biodiversidad del ecosistema.

- Para compensar la pérdida de superficie de campeo y de cría de las aves, se debe mantener los cultivos existentes en todas las zonas afectadas que no dispongan de paneles solares, además de adquirir o arrendar parcelas de cultivo, con la intención de mantener cultivos de cereales de variedades tradicionales de ciclo largo que permitan el desarrollo de las puestas de avifauna, en al menos el 25 % de la superficie afectada.

- Mantener una capa de cultivo herbáceo que favorezca el mantenimiento de la estructura edáfica y la presencia de insectos polinizadores, pudiendo hacer uso combinado con la apicultura o la agrovoltaica.

- Se creará islas de paneles solares no superiores a 10 ha, y se dispondrán corredores de vegetación entre las mismas que permitan crear espacios en mosaico para favorecer la circulación de la fauna y el mantenimiento de un ecosistema naturalizado

- Considerar la revegetació del corredor territorial amb les mateixes espècies retirades i fins i tot si és possible, la translocació dels exemplars a retirar de les parcel·les d'implantació de la planta solar. Les labors de reg, substitució de peus i manteniment, han de ser les adequades perquè la repoblació aconsegueixca els objectius esperats.

- Haurà d'aplicar-se el Decret 7/2004, de 23 de gener, del Consell de la Generalitat, sobre mesures de seguretat i prevenció d'incendis forestals a observar en l'execució d'obres i treballs que es realitzen en terrenys forestals o voltants.

- Haurà de complir-se el que es disposa en el Decret 178/2005, de 18 de novembre, del Consell de la Generalitat, pel qual s'estableixen les condicions de les tanques en el medi natural i dels tancaments cinegètics, havent de constar-hi les mesures anticol·lisió formades per plaques metà·liques de color blanc i acabat mat de 25 x 25cm, que se situaran en la part superior de cada espai entre els suports.

- En el desmantellament no haurà de deixar-se cap element artificial i haurà de restaurar-se el sòl de tal manera que es garantísca l'ús posterior, per la qual cosa no es recomana la retirada de terra fèrtil.

En data 28 de desembre de 2022, el Servei Territorial d'Indústria, Energia i Mines de Castelló remet informe favorable del Servei d'Infraestructura Verda i Paisatge, de data 27 de desembre de 2022. Aquest servei disposa d'un informe del 24 de novembre de 2022, en el qual es conclou favorablement amb condicionat, però únicament respecte a la instal·lació solar fotovoltaica. Quant a la línia d'evacuació i a la SET Morella Solar, aquest informe conclou que és necessari esmenar els requeriments realitzats en aquest. L'últim informe, de data 28 de desembre de 2022, s'emet en sentit favorable tant per a la PSF com per a la línia d'evacuació i la subestació. En aquests informes es recullen una sèrie de mesures d'integració paisatgística entre les quals destaquen:

- Respectar la topografia existent, garantint la mínima interacció amb el sòl, i mantenint espais de transició entre les zones del projecte i les àrees forestals perimetral conservant les característiques agrícoles i naturals entre ells. S'adaptarà la disposició dels edificis al pendent de les parcel·les, reproduint en la mesura que siga possible l'estructura topogràfica del terreny i evitant, en tot cas, la construcció de plataformes que suposarien una gran alteració del paisatge. El clavament de seguidors es realitzarà sense modificar l'orografia i morfologia del territori.

- Els edificis associats a la SET Morella Solar i al d'O&M (inclòs en el projecte de Morella Lliris) hauran d'executar-se per mitjà d'uns acabats amb colors i textures presents en l'entorn i un volum simple de poca envergadura, així com evitar l'ús de materials metà·licos vistos (efecte espill). Els colors d'acabats poden utilitzar-se amb color beix o similar als colors presents en l'entorn. Quant a la tanca, haurà de mantindre's en el seu color original del material.

- Evitarafecció paisatgística sobre elements històrics (pous de pedra pròxims al llogaret de la Llacua) i la seua conformació com a configuradors visuals en la zona sud del llogaret.

- Màxima cautela en el tram soterrat de la línia d'evacuació a la SET Morella 400, ja que existeixen en les seues proximitats diferents jaciments arqueològics, sent la zona arqueològica Gravats de Freiximen un recurs paisatgístic de primer ordre, el bé d'interés comunitari de major projecció.

- Conservació i reparació, si fa el cas, dels murs de pedra en sec majors d'1 m d'altura o els que conformen un patró configurador del paisatge, evitant la creació de corts artificials dels murs de pedra o la creació de porcions residuals, així com els que es troben dins de zones de la tanca.

- Descompactació i preparació del sòl per a afavorir la cobertura vegetal natural del sòl.

- Desplaçar la tanca seguint les cotes topogràfiques en les zones del Campello segons l'especificat. S'implantaràn zones de matoll en cas que es creen noves zones interiors.

- Configuració d'una zona de bosquet de port mitjà entre la carretera i la nova SET, alternant zones puntuales sense presència d'espècies vegetals i evitant en tot cas, la formació de pantalla vegetal dissonant amb l'entorn. Així mateix, s'incorporarà una zona de bosquets de matoll en la zona sud-est de la subparcel·la oest del Campello, de manera que es minimitza l'impacte sobre el recorregut GR7. Finalment, s'haurà d'establir plantació d'elements vegetals de port mitjà al llarg del mur

- Considerar la revegetación del corredor territorial con las mismas especies retiradas e incluso si es posible, la traslocación de los ejemplares a retirar de las parcelas de implantación de la planta solar. Las labores de riego, sustitución de pies y mantenimiento deben ser las adecuadas para que la repoblación alcance los objetivos esperados.

- Deberá aplicarse el Decreto 7/2004, de 23 de enero, del Consell de la Generalitat Valenciana sobre medidas de seguridad y prevención de incendios forestales a observar en la ejecución de obras y trabajos que se realicen en terrenos forestales o inmediaciones.

- Deberá cumplirse lo dispuesto en el Decreto 178/2005, de 18 de noviembre, del Consell de la Generalitat, por el que se establece las condiciones de los vallados en el medio natural y de los cerramientos cinegéticos, debiendo constar el mismo de medidas anticolisión formadas por placas metálicas de color blanco y acabado mate de 25 x 25cm que se situarán en la parte superior de cada espacio entre los soportes.

- En el desmantelamiento no deberá dejarse ningún elemento artificial y deberá restaurarse el suelo de tal manera que se garantice el uso posterior, por lo que no se recomienda la retirada de tierra fértil.

En fecha 28 de diciembre de 2022 el Servicio Territorial de Industria, Energía y Minas de Castellón remite informe favorable del Servicio de Infraestructura Verde y Paisaje de fecha 27 de diciembre de 2022. Este servicio dispone de un informe del 24 de noviembre de 2022, en el que se concluye favorablemente con condicionado, pero únicamente respecto a la instalación solar fotovoltaica. En cuanto a la línea de evacuación y a la SET Morella Solar, dicho informe concluye que es necesario subsanar los requerimientos realizados en el mismo. El último informe, de fecha 28 de diciembre de 2022, se emite en sentido favorable tanto para la PSF como para la línea de evacuación y la subestación. En dichos informes se recogen una serie de medidas de integración paisajísticas entre las que destacan:

- Respetar la topografía existente, garantizando la mínima interacción con el suelo, y manteniendo espacios de transición entre las zonas del proyecto y las áreas forestales perimetrales conservando las características agrícolas y naturales entre ellos. Se adaptará la disposición de los edificios a la pendiente de las parcelas, reproduciendo en la medida de lo posible la estructura topográfica del terreno y evitando, en todo caso, la construcción de plataformas que supondrían una gran alteración del paisaje. El hincado de seguidores se realizará sin modificar la orografía y morfología del territorio.

- Los edificios asociados a la SET Morella Solar y al de O&M (incluido en el proyecto de Morella Lliris) deberán ejecutarse por medio de unos acabados con colores y texturas presentes en el entorno y un volumen simple de poca envergadura, así como evitar el uso de materiales metálicos vistos (efecto espejo). Los colores de acabados pueden utilizarse con color beige o similar a los colores presentes en el entorno. En cuanto al vallado, deberá mantenerse en su color original del material.

- Evitarafecció paisatgística sobre elements històrics (pous de pedra cercans a la aldea de la Llacua) i su conformación como configuradores visuales en la zona sur de la aldea.

- Máxima cautela en el tramo soterrado de la línea de evacuación a la SET Morella 400, ya que existen en sus proximidades diferentes yacimientos arqueológicos, siendo la zona arqueológica Grabados de Freiximeno un recurso paisajístico de primer orden, el bien de interés comunitario de mayor proyección.

- Conservación y reparación, en su caso, de los muros de piedra en seco mayores de 1 m de altura o los que conforman un patrón configurador del paisaje, evitando la creación de cortes artificiales de los muros de piedra o la creación de porciones residuales, así como los que se encuentren dentro de zonas de vallado.

- Descompactación y preparación del suelo para favorecer la cobertura vegetal natural del suelo.

- Desplazar el vallado siguiendo las cotas topográficas en las zonas de El Campello según lo especificado. Se implantarán zonas de matorral en caso de que se creen nuevas zonas interiores.

- Configuración de una zona de bosque de porte medio entre la carretera y la nueva SET, alternando zonas puntuales sin presencia de especies vegetales y evitando en todo caso, la formación de pantalla vegetal dissonante con el entorno. Asimismo, se incorporará una zona de bosques de matorral en la zona sureste de la subparcela oeste de El Campello, de forma que se minimice el impacto sobre el recorrido GR7. Por último, se deberá establecer plantación de elementos vege-

de pedra seca que divideix les zones de pous al sud del llogaret amb el camí del mas de Lossano. L'informe assenyalà que s'haurà de tindre en compte que el resultat final no supose un alt contrast amb l'entorn tant natural com agrícola que l'envolta.

En data 29 de desembre de 2022, el Servei d'Avaluació d'Impacte Ambiental remet requeriment d'esmena de documentació a resoldre per l'òrgan substantiu de l'expedient. En particular es requereix que després de les addendes realitzades pel promotor es comprove que els informes remesos en matèria de Medi natural, Patrimoni, Gestió Territorial i Infraestructura Verda i Paisatge no presenten variacions quant al seu sentit ni en els condicionants. Així mateix, se sol·licita que remeten informe vinculant en matèria de patrimoni cultural (regulat en l'article 11 de la Llei 4/1998, del patrimoni cultural valencià), i l'informe vinculant en la matèria relacionada amb les afeccions a l'ordenació del territori i paisatge.

En data 9 de gener de 2023, el Servei Territorial d'Indústria, Energia i Mines de Castelló emet informe del Servei de Gestió Territorial. Aquest servei disposa d'un informe anterior del Servei de Gestió Territorial de data 21 de novembre de 2022 que conclou, d'una banda, que la línia d'evacuació sí resulta compatible conforme a les determinacions del PATRICOVA i l'altra normativa d'aplicació sectorial. No obstant això, respecte a la planta, no pot considerar-se compatible fins que no es reba informe de l'estudi d'inundabilitat emès per la CHE i el citat servei emeta l'informe corresponent. L'informe de data 4 de gener de 2023, emès pel Servei de Gestió Territorial, conclou desfavorablement respecte a l'estudi d'inundabilitat i determina que la instal·lació de la PSF està afectada per perillositat d'inundació, i diu que aquesta és compatible condicionada, segons l'indica en l'informe adés esmentat.

En data 10 de gener de 2023, el Servei Territorial d'Indústria, Energia i Mines de Castelló aporta nova documentació en resposta al requeriment d'esmena remés, concretament: addenda del projecte i de l'EsIA de la PSF, comunicat de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (d'ara endavant CHE) i escrit del promotor.

– Informe de la CHE, de data 22 de desembre de 2022, en el qual s'informa que l'estudi d'inundabilitat relatiu a la PSF es considera vàlid d'acord amb l'article 12 del Pla d'acció territorial sobre prevenció de risc d'inundació en la Comunitat Valenciana (PATRICOVA). Part de la PSF i les seues infraestructures d'evacuació se situen en zona d'afecció de diversos llits públics, per la qual cosa el promotor haurà de sol·licitar autorització a la CHE, conforme a l'indicant en el RD legislatiu 1/2001, de 20 de juliol i el Reglament del domini públic hidràulic, aprovat pel RD 849/1896, d'11 d'abril, una vegada que s'haja obtingut l'autorització ambiental per part del Generalitat.

– Informe favorable de la Direcció General de Cultura i Patrimoni, de data 26 de desembre de 2022, el qual conclou favorablement sempre que es complisquen totes les mesures correctores proposades pels informes tècnics respecte al patrimoni arqueològic, etnològic i paleontològic que pogueren veure's afectats. La unitat d'inspecció de patrimoni cultural valencià de la Direcció Territorial de Cultura de Castelló, en data 31 d'octubre de 2022, emet informe en el qual valoren positivament els canvis de disseny realitzats pel promotor, ja que el fet d'eliminar els recintes que quedaven afectats a l'est i a l'oest del llogaret de Llàcula aconsegueixen distanciar la PSF i la línia d'evacuació a més de 500 m de l'església de la Immaculada i del Peiró de la Llàcula, i a més la línia d'evacuació en els voltants de les ermites de Sant Antoni de la Vespa i Sant Pere Màrtir dels Lliris passarà a ser soterrada. També se soterrà el tram que connecta amb la subestació elèctrica, molt pròxima als petròglifs de Freiximeno. Posteriorment, el 22 de desembre de 2022, aquesta unitat emet informe favorable amb els condicionants següents:

- Tots els moviments de terra hauran d'executar-se amb seguiment arqueològic a temps total.

- En el cas que durant el seguiment arqueològic aparegueren restes d'interès, nivells d'ocupació o estructures positives o negatives, es paralitzarà immediatament aqueix sector d'obra i es procedirà a la seua excavació en extensió.

- La distància de les infraestructures als béns culturals existents no podrà ser menor de 500 metres.

tales de porte medio a lo largo del muro de piedra seca que divide las zonas de pozos al sur de la aldea con el Camino del mas de Lossano. El informe señala que se deberá tener en cuenta que el resultado final no suponga un alto contraste con el entorno tanto natural como agrícola que lo rodea.

En fecha 29 de diciembre de 2022, el Servicio de Evaluación de Impacto Ambiental remite requerimiento de subsanación de documentación a resolver por el órgano sustantivo del expediente. En particular se requiere que tras las addendas realizadas por el promotor se compruebe que los informes remitidos en materia de Medio Natural, Patrimonio, Gestión Territorial e Infraestructura Verde y Paisaje no presentan variaciones en cuanto al sentido de los mismos ni en los condicionantes. Asimismo, se solicita remitan informe vinculante en materia de patrimonio cultural (regulado en el artículo 11 de la Ley 4/1998 del patrimonio cultural valenciano), y el informe vinculante en la materia relacionada con las afecciones a la Ordenación del Territorio y Paisaje.

En fecha 9 de enero de 2023, el Servicio Territorial de Industria, Energía y Minas de Castellón emite informe del Servicio de Gestión Territorial. Este servicio dispone de un informe anterior del Servicio de Gestión Territorial de fecha 21 de noviembre de 2022 que concluye, por un lado, que la línea de evacuación sí resulta compatible conforme a las determinaciones del PATRICOVA y la demás normativa de aplicación sectorial. No obstante, respecto a la planta, no puede considerarse compatible hasta que no se reciba informe del estudio de inundabilidad emitido por la CHE y el citado servicio emita el informe correspondiente. El informe de fecha 4 de enero de 2023 emitido por el Servicio de Gestión Territorial informa desfavorablemente respecto al estudio de inundabilidad y determina que la instalación de la PSF está afectada por peligrosidad de inundación, concluyendo que la misma es compatible condicionada según lo indicado en el citado informe.

En fecha 10 de enero de 2023, el Servicio Territorial de Industria, Energía y Minas de Castellón aporta nueva documentación en respuesta al requerimiento de subsanación remitido, concretamente: addenda del proyecto y del EsIA de la PSF, comunicado de la Confederación Hidrográfica del Ebro (en adelante CHE) y escrito del promotor.

– Informe de la CHE, de fecha 22 de diciembre de 2022, en el que se informa que el estudio de inundabilidad relativo a la PSF se considera válido de acuerdo al artículo 12 del Plan de acción territorial sobre prevención de riesgo de inundación en la Comunitat Valenciana (PATRICOVA). Parte de la PSF y sus infraestructuras de evacuación se sitúan en zona de afección de varios cauces públicos, por lo que el promotor deberá solicitar autorización a la CHE, conforme a lo indicando en el RD legislativo 1/2001, de 20 de julio y el Reglamento del dominio público hidráulico, aprobado por el RD 849/1896, de 11 de abril, una vez que se haya obtenido la autorización ambiental por parte del Generalitat.

– Informe favorable de la Dirección General de Cultura y Patrimonio, de fecha 26 de diciembre de 2022, el cual concluye favorablemente siempre que se cumplan todas las medidas correctoras propuestas por los informes técnicos respecto al patrimonio arqueológico, etnológico y paleontológico que pudieran verse afectados. La unidad de inspección de patrimonio cultural valenciano de la Dirección Territorial de Cultura de Castellón en fecha 31 de octubre de 2022 emite informe en el que valoran positivamente los cambios de diseño realizados por el promotor, ya que el hecho de eliminar los recintos que quedaban afectados al este y al oeste de la aldea de Llacua consiguen distanciar la PSF y la línea de evacuación a más de 500 m de la iglesia de la Inmaculada y del Peiró de la Llacua, y además la línea de evacuación en las inmediaciones de las ermitas de Sant Antoni de la Vespa y Sant Pere Màrtir dels Lliris pasará a ser soterrada. También se soterrará el tramo que conecta con la subestación eléctrica, muy próxima a los petroglifos de Freiximeno. Posteriormente, el 22 de diciembre de 2022, dicha unidad emite informe favorable con los siguientes condicionantes:

- Todos los movimientos de tierra deberán ejecutarse con seguimiento arqueológico a tiempo total.

- En el caso de que durante el seguimiento arqueológico aparecieran restos de interés, niveles de ocupación o estructuras positivas o negativas, se paralizará inmediatamente ese sector de obra y se procederá a su excavación en extensión.

- La distancia de las infraestructuras a los bienes culturales existentes no podrá ser menor de 500 metros.

En data 18 de gener de 2023, el Servei Territorial d'Indústria, Energia i Mines de Castelló remet informe del Servei Territorial d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència climàtica i Transició Ecològica en el qual conclou que després d'haver-se aportat el corresponent certificat de compatibilitat urbanística, haver inclòs la restauració de l'activitat agrària en el pla de desmantellament i havent aportat estudi agronòmic específic relatiu a les mesures agrivoltaiques a aplicar en el projecte, el citat servei no s'oposa a l'actuació sol·licitada, per no presentar en principi influències negatives sobre la preservació dels valors agraris de la zona. No obstant això, en l'informe s'indica que el promotor haurà d'assumir les possibles conseqüències negatives derivades del projecte que es pogueren donar sobre l'activitat agropecuària existent.

Consideracions ambientals

La promoció de les energies renovables és un dels objectius de la política energètica de la Unió Europea, ja que la seua utilització constitueix una part important del paquet de mesures necessàries per a reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, i per a complir l'Acord de Paris i el Marc de la Unió en matèria de Clima i Energia per a 2030.

El Pla nacional integrat d'energia i clima (PNIEC) 2021-2030, en coherència amb les estratègies de la Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica, persegueix aconseguir a Espanya en 2050 la neutralitat climàtica, en coherència amb els objectius de la Unió Europea, i la transició cap a un sistema elèctric descarbonitzat, la qual cosa implica una incorporació important i sostinguda de fonts renovables.

El Pla d'energia sostenible de la Comunitat Valenciana 2020 i l'Estratègia valenciana de canvi climàtic i energia 2030 de la Generalitat, recullen els objectius i estratègies de la Unió Europea i de l'Estat espanyol, plantejant com a objectiu l'aconseguir 2.500 MW de potència instal·lada en centrals fotovoltaïques l'any 2030.

En l'actualitat, la potència instal·lada en la Comunitat Valenciana està lluny de complir aquests objectius (se situa per davall dels 500 MW), per la qual cosa la implantació de plantes solars, amb les degudes mesures de mitigació de l'afecció ambiental que puguen comportar, és una prioritat en el context energètic, per al compliment dels objectius de descarbonització, reducció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i mitigació del canvi climàtic, diversificació de les fonts de suministrament, foment de la seguretat del proveïment energètic i disminució de la dependència energètica d'altres territoris.

La PSF, així com la línia d'evacuació i la subestació se situaran íntegrament en la localitat de Morella, a la província de Castelló. La subestació SET Morella Solar (30/132kV) s'emplaça en la mateixa parcel·la on es projecten part de les plaques fotovoltaïques del projecte Morella Llivis. Des d'aquesta subestació s'evacuarà de manera conjunta la tensió mitjançant línia mixta aeri-subterrània d'alta tensió cap a la subestació elèctrica Morella 400 kV, a través de la SET Renomar 132/400 kV.

En l'EsIA s'han considerat diferents alternatives per a la ubicació de la PSF, inclosa l'alternativa 0 o de no realització. L'alternativa 1 utilitza dos emplaçaments, un al sud del Llogaret de la Llàcula i l'altre en Mas del Campello. En l'alternativa 2 l'emplaçament és similar però afecta a major superficie. El promotor opta per l'alternativa 1, per tindre menor afecció a vegetació natural de port arbori i a terrenys agrícoles i pel seu menor impacte visual sobre el llogaret de la Llàcula i la seua ermita.

A causa de l'ocupació d'un espai geogràfic comú amb altres projectes de fotovoltaica i en compartir la línia d'evacuació de l'energia produïda amb el projecte Morella Llivis des de la subestació elèctrica SET Morella Solar fins a la SET Morella, s'entén necessària l'avaluació de l'efecte sinèrgic sobre el medi ambient del conjunt dels projectes enfront d'una evaluació individualitzada. En l'àmbit geogràfic existeix altres PSF que segons la informació rebuda no sembla que vagen a implanter-se.

La implantació de tots els elements que componen el projecte es disposa de manera discontinua ocupant tres espais allunyats visualment en el qual es combinen les activitats agroramaderes tradicionals amb boscos densos en vessants (bosc d'alzines en les depressions del Campello-Guimerans i en la Llàcula) i àmplies zones de pastura i matoll en les cotes més baixes. El sòl on se situa la PSF presenta una topografia

En fecha 18 de enero de 2023, el Servicio Territorial de Industria, Energía y Minas de Castellón remite informe del Servicio Territorial de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia climática y Transición Ecológica en el que concluye que tras haberse aportado el correspondiente certificado de compatibilidad urbanística, haber incluido la restauración de la actividad agraria en el plan de desmantelamiento y habiendo aportado estudio agronómico específico relativo a las medidas agrivoltaiques a aplicar en el proyecto, el citado servicio no se opone a la actuación solicitada, por no presentar en principio influencias negativas sobre la preservación de los valores agrarios de la zona. No obstante, en el informe se indica que el promotor deberá asumir las posibles consecuencias negativas derivadas del proyecto que se pudieran dar sobre la actividad agropecuaria existente.

Consideraciones ambientales

La promoción de las energías renovables es uno de los objetivos de la política energética de la Unión Europea, ya que su utilización constituye una parte importante del paquete de medidas necesarias para reducir las emisiones de gases de efecto invernadero, y para cumplir el Acuerdo de París y el marco de la Unión en materia de clima y energía para 2030.

El Plan nacional integrado de energía y clima (PNIEC) 2021-2030, en coherencia con las estrategias de la Ley 7/2021, de 20 de mayo, de cambio climático y transición energética, persigue alcanzar en España en 2050 la neutralidad climática, en coherencia con los objetivos de la Unión Europea, y la transición hacia un sistema eléctrico descarbonizado, lo cual implica una incorporación importante y sostenida de fuentes renovables.

El Plan de energía sostenible de la Comunitat Valenciana 2020 y la Estrategia valenciana de cambio climático y energía 2030 de la Generalitat, recogen los objetivos y estrategias de la Unión Europea y del Estado español, planteando como objetivo el alcanzar 2.500 MW de potencia instalada en centrales fotovoltaicas en el año 2030.

En la actualidad, la potencia instalada en la Comunitat Valenciana está lejos de cumplir estos objetivos (se sitúa por debajo de los 500 MW), por lo que la implantación de plantas solares, con las debidas medidas de mitigación de la afección ambiental que puedan conllevar, es una prioridad en el contexto energético, para el cumplimiento de los objetivos de descarbonización, reducción de emisiones de gases de efecto invernadero y mitigación del cambio climático, diversificación de las fuentes de suministro, fomento de la seguridad del abastecimiento energético y disminución de la dependencia energética de otros territorios.

La PSF, así como la línea de evacuación y la subestación se situarán íntegramente en la localidad de Morella, en la provincia de Castellón. La subestación SET Morella Solar (30/132kV) se emplaza en la misma parcela donde se proyectan parte de las placas fotovoltaicas del proyecto Morella Llivis. Desde dicha subestación se evacuará de forma conjunta la tensión mediante línea mixta aéreo-subterránea de alta tensión hacia la subestación eléctrica Morella 400 kV, a través de la SET Renomar 132/400 kV.

En el EsIA se han considerado diferentes alternativas para la ubicación de la PSF, incluida la alternativa 0 o de no realización. La alternativa 1 utiliza dos emplazamientos, uno al sur de la Aldea de La Llàcula y el otro en Mas de Campello. En la alternativa 2 el emplazamiento es similar pero afecta a mayor superficie. El promotor opta por la alternativa 1, por tener menor afección a vegetación natural de porte arbóreo y a terrenos agrícolas y por su menor impacto visual sobre la aldea de La Llàcula y su ermita.

Debido a la ocupación de un espacio geográfico común con otros proyectos de fotovoltaica y al compartir la línea de evacuación de la energía producida con el proyecto Morella Llivis desde la subestación eléctrica SET Morella Solar hasta la SET Morella, se entiende necesaria la evaluación del efecto sinérgico sobre el medio ambiente del conjunto de los proyectos frente a una evaluación individualizada. En el ámbito geográfico existe otras PSF que según la información recibida no parece que vayan a implantarse.

La implantación de todos los elementos que componen el proyecto se dispone de forma discontinua ocupando tres espacios alejados visualmente en el que se combinan las actividades agroramaderas tradicionales con bosques densos en laderas (bosque de encinas en las depresiones de Campello-Guimerans y en La Llacua) y amplias zonas de pasto y matorral en las cotas más bajas. El suelo donde se ubica la PSF presenta

plana i es desenvolupa principalment en camps en guaret o abandonats i en camps de cultiu extensiu de cereal, sent el sòl classificat com no urbanitzable comú, i en algunes zones no urbanitzable protegit, sobre el qual l'Ajuntament de Morella va emetre informe de compatibilitat urbanística indicant ser compatible el projecte amb el Pla general de Morella, sempre que es respecten les mesures de protecció corresponents. Quant a la línia d'evacuació, s'observa que travessa zones rurals protegides municipals, per la qual cosa s'ha determinat que la part que discorre des de la PSF fins a la SET Morella Solar siga subterrània, sent mixta el tram des de la SET Morella Solar fins a la SET Morella. Després de diverses modificacions del traçat, instades pels diferents organismes consultats, el promotor ha optat perquè aquesta última part que discorre en aeri-subterrani es dividís en 3 trams, un primer tram en subterrani, un tram aeri de 5,85 km (que comptarà amb un total de 42 suports) i finalment un tram en subterrani que travessarà el riu Calders (3,17 km discorren en subterrani, eliminant els últims 3 suports a l'entorn del mas de Boix). Quant a la subestació, s'ha modificat respecte al projecte original per a no afectar terreny forestal, situant-se definitivament sobre una parcel·la agrícola que es correspon segons el cadastre amb la parcel·la 10 del polígon 56.

Les parcel·les a ocupar compleixen amb els criteris d'implantació contemplats en el Decret llei 14/2020, de 7 d'agost de 2020, i es troben puntualment afectades per alguna zona amb el risc de perillositat per inundació en nivell 6 i risc geomorfològic, havent obtingut informe referent al Servei de Gestió Territorial, la conclusió de la qual ja ha sigut exposada anteriorment.

Segons la proposta per a la compensació d'hàbitat perdut per a alimentació o nidificació, que es realitza en l'informe de la Subdirecció General de Medi Ambient i Avaluació Ambiental, el promotor es comprometrà a realitzar les mesures indicades durant les fases de construcció i d'explotació, així com a mantindre parcel·les amb cultius agrícoles típics de la zona perquè servisquen de refugi a les espècies desplaçades pels treballs. En el mateix informe, s'indiquen les mesures preventives i correctores que han de seguir-se per a garantir la conservació de l'espai, ja que en l'àmbit de la planta solar i de la línia d'evacuació subterrània fins a la SET Morella es detecta, segons el banc de dades de la biodiversitat, la presència de les espècies prioritàries: madrilleta (*Achondrostoma arcasii*), cranc de riu (*Austropotamobius pallipes*), escrivà hortolà (*Emberiza hortolana*), àguila calçada (*Hieraatus pennatus*), llúdriga paleàrtica (*Lutra lutra*), ofegabous (*Pleurodeles walti*), til·ler (*Tilia platyphyllos*). En l'àmbit d'influència de la línia d'alta tensió des de SET Morella Solar fins a SET Morella consta la presència de: trobat (*Anthus campestris*), àguila reial (*Aquila chrysaetos*), marcenca europea (*Circaeetus gallicus*), escrivà hortolà (*Emberiza hortolana*), àguila calçada (*Hieraatus pennatus*), capsigrany (*Lanius collurio*), llúdriga paleàrtica (*Lutra lutra*), milà negre (*Milvus migrans*) i ofegabous (*Pleurodeles walti*).

L'EIA contempla un seguiment ambiental per un tècnic especialista que vetlarà pel compliment de les mesures preventives i correctores durant l'execució del projecte, així com la prevenció de les molesties i afeccions a la fauna, i en el cas que les obres es realitzen durant el període de reproducció, deurà prospectar la zona d'obres i abalisar aquelles zones de major sensibilitat per la presència d'ocells nidificants, on no podrà actuar-se. Així mateix, indica que es realitzarà un seguiment dels ocells esteparis a l'entorn de la PSF, prestant especial atenció al sisó comú, a la ganga ortega, al torlit, a l'alosa becuda, a l'aguiló pàlid i a l'esparver cendrós.

Es garantirà la permeabilitat de la tanca per al pas de fauna de xicoteta grandària deixant un espai lliure des del sòl d'almenys 15 cm i amb quadres inferiors de grandària mínima de 300 cm², mancant d'elements tallants o punxants com a filferros d'arc o similars que puguen danyar a la fauna. Com a mesures compensatòries, l'EIA assumeix la instal·lació en la tanca cinegètica de passos de fauna i de plaques visibles de senyalització per a evitar col·lisió de l'avifauna, l'ús d'instal·lacions i tecnologies que ocupen la mínima superficie de sòl possible i permeten el vol baix dels ocells, el manteniment de vegetació i creació de clapers que faciliten l'activitat de campeig dels ocells rapaços de la zona.

La formació vegetal dominant en el paratge és la pineda madura de pinassa (*Pinus nigra*), acompanyat d'un estrat arbustiu amb espècies destacades com el grèvol (*Ilex aquifolium*), el corner (*Amelanchier*

una topografia llana y se desarrolla principalmente en campos en barbecho o abandonados y en campos de cultivo extensivo de cereal, siendo el suelo clasificado como no urbanizable común, y en algunas zonas no urbanizable protegido, sobre el que el Ayuntamiento de Morella emitió informe de compatibilidad urbanística indicando ser compatible el proyecto con el Plan general de Morella, siempre y cuando se respeten las medidas de protección correspondientes. En cuanto a la línea de evacuación, se observa que atraviesa zonas rurales protegidas municipales, por lo que se ha determinado que la parte que discurre desde la PSF hasta la SET Morella Solar sea subterránea, siendo mixta el tramo desde la SET Morella Solar hasta la SET Morella. Tras varias modificaciones del trazado, instadas por los distintos organismos consultados, el promotor ha optado por que esta última parte que discurre en aéreo-subterráneo se divida en 3 tramos, un primer tramo en subterráneo, un tramo aéreo de 5,85 km (que contará con un total de 42 apoyos) y finalmente un tramo en subterráneo que cruzará el río Calders (3,17 km discurren en subterráneo, eliminando los últimos 3 apoyos en el entorno del mas de Boix). En cuanto a la subestación, se ha modificado respecto al proyecto original para no afectar a terreno forestal, ubicándose definitivamente sobre una parcela agrícola que se corresponde según el catastro con la parcela 10 del polígono 56.

Las parcelas a ocupar cumplen con los criterios de implantación contemplados en el Decreto ley 14/2020, de 7 de agosto de 2020, y se encuentran puntualmente afectadas por alguna zona con riesgo de peligrosidad por inundación en nivel 6 y riesgo geomorfológico, habiendo obtenido informe al respecto del Servicio de Gestión Territorial, cuya conclusión ya ha sido expuesta anteriormente.

Según la propuesta para la compensación de hábitat perdido para alimentación o nidificación, que se realiza en el informe de la Subdirección General de Medio Ambiente y Evaluación Ambiental, el promotor se comprometerá a realizar las medidas indicadas durante las fases de construcción y de explotación, así como a mantener parcelas con cultivos agrícolas típicos de la zona para que sirvan de refugio a las especies desplazadas por los trabajos. En el mismo informe, se indican las medidas preventivas y correctoras que deben seguirse para garantizar la conservación del espacio, ya que en el ámbito de la planta solar y de la línea de evacuación subterránea hasta la SET Morella se detecta, según el banco de datos de la biodiversidad, la presencia de las especies prioritarias: bermejuela (*Achondrostoma arcasii*), cangrejo de río (*Austropotamobius pallipes*), escribano hortelano (*Emberiza hortolana*), aguilla calzada (*Hieraatus pennatus*), nutria paleártica (*Lutra lutra*), gallipato (*Pleurodeles walti*), tilo (*Tilia platyphyllos*). En el ámbito de influencia de la línea de alta tensión desde SET Morella Solar hasta SET Morella consta la presencia de: bisbita campestre (*Anthus campestris*), águila real (*Aquila chrysaetos*), culebrera europea (*Circaeetus gallicus*), escribano hortelano (*Emberiza hortolana*), aguililla calzada (*Hieraatus pennatus*), alcáudon dorsirrojo (*Lanius collurio*), nutria paleártica (*Lutra lutra*), milano negro (*Milvus migrans*) y gallipato (*Pleurodeles walti*).

El EIA contempla un seguimiento ambiental por un técnico especialista que velará por el cumplimiento de las medidas preventivas y correctoras durante la ejecución del proyecto, así como la prevención de las molestias y afecciones a la fauna, y en el caso de que las obras se realicen durante el periodo de reproducción, deberá prospectar la zona de obras y balizar aquellas zonas de mayor sensibilidad por la presencia de aves nidificantes, donde no podrá actuarse. Asimismo, indica que se realizará un seguimiento de las aves esteparias en el entorno de la PSF, prestando especial atención al sisón común, a la ganga ortega, al alcaraván, a la alondra ricoti, al aguilucho pálido y al cenizo.

Se garantizará la permeabilidad del vallado para el paso de fauna de pequeño tamaño dejando un espacio libre desde el suelo de al menos 15 cm y con cuadros inferiores de tamaño mínimo de 300 cm², careciendo de elementos cortantes o punzantes como alambres de espino o similares que puedan dañar a la fauna. Como medidas compensatorias, el EIA asume la instalación en el vallado cinegético de pasos de fauna y de placas visibles de señalización para evitar colisión de la avifauna, el uso de instalaciones y tecnologías que ocupen la mínima superficie de suelo posible y permitan el vuelo bajo de las aves, el mantenimiento de vegetación y creación de majanos que faciliten la actividad de campeo de las aves rapaces de la zona.

La formación vegetal dominante en el paraje es el pinar maduro de pino laricio (*Pinus nigra*) acompañado de un estrato arbustivo con especies destacables como el acebo (*Ilex aquifolium*), el guillomo (*Ame-*

ovalis) o la moixera (*Sorbus aria*), i una cobertura herbácea próxima al 100 %. Per davall del dosser que crea la pineda hi ha gran quantitat de rouredes (*Quercus faginea*) o carrasques (*Quercus ilex*), que apareixen de forma aquintanada en la part sud-est del paratge o formant xicotets bosquets en zones més desfavorables on els pendent són elevats i hi ha falta de sòl.

Quant als hàbitats d'interès comunitari, dins de l'espai LIC es poden trobar l'hàbitat 9240: rouredes ibèriques de *Quercus faginea* i *Quercus canariensis* i el 9340: alzinars de *Quercus ilex* i *Quercus rotundifolia*. Fora de l'àmbit del LIC no es troba cap hàbitat protegit dels inclosos en l'annex IV del Decret 70/2009.

Com a afeció principal durant la fase d'implantació es procedirà al desbrossament i rebuig de la vegetació present durant la implantació dels seguidors solars. L'EsIA contempla mesures correctores de caràcter general per a mitigar els efectes de la generació de pols, soroll, així com per al control d'abocaments i aigües residuals. L'energia elèctrica se subministrarà mitjançant generadors dièsel (la superficie sobre la qual se situen estarà degudament senyalitzada i impermeabilitzada). Com a mesures correctores encaminades a mantindre la coberta natural del terreny i concorde a les mesures establides en el citat EsIA, s'evitarà la compactació del sòl i no s'utilitzaran herbicides, usant en el seu lloc desbrossadora o preferentment el pasturatge, eliminant únicament la vegetació que interferís amb l'explotació normal de la central, mantenint la vegetació natural en els marges de la planta i carrers intermedis entre files de panells solars, sobre la base del pla de restauració proposat pel promotor. Això al seu torn permet mantindre l'hàbitat d'espècies de fauna que utilitzen la zona per a alimentar-se i reduirà el risc d'erosió del terreny.

A l'interior de l'àrea barrada existeix una superficie amb vegetació arbrada, senyalitzada en la cartografia aportada en els informes emesos per la Direcció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental, que el promotor s'ha compromés a respectar i per tant excloure de la transformació, en considerar-se que aquestes zones aporten un efecte beneficiós per al foment de la biodiversitat de fauna i flora silvestres, així com un efecte protector enfront dels escorlamens i retenció de sòl que contribueixen al control de l'erosió. Així mateix, en la resta de la superficie afectada haurà de compatibilitzar-se el funcionament dels panells fotovoltaics amb la persistència del matoll, herbassar i pasturatge natural, sense que es duga a terme moviments de terra que puguen alterar la superficie.

La línia d'evacuació de la PSF afecta a la zona de protecció d'avifauna per línies elèctriques inclosa en la Resolució de 6 de juliol de 2021, de la consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, per la qual s'amplien les zones de protecció de l'avifauna contra la col·lisió i electrocució, per la qual cosa s'haurà de complir amb les prescripcions tècniques i mesures de prevenció descrites en l'article 6 i 7 del Reial decret 1432/2008, de 29 d'agost, pel qual s'estableixen mesures per a la protecció de l'avifauna contra la col·lisió i l'electrocució en línies elèctriques d'alta tensió.

Segons la normativa aplicable, Reial decret 223/2008, de 15 de febrer, reglament sobre condicions tècniques i garanties de seguretat en línies elèctriques d'alta tensió i les seues instruccions tècniques complementàries ITC-LAT 01 a 09, els titulars de les xarxes de distribució i transport d'energia elèctrica han de mantindre els marges per on discorren les línies, nets de vegetació, a fi d'evitar la generació o propagació d'incendis forestals, la qual cosa comporta la retirada de la coberta forestal en una ample mínim de 10 m en la traça de la línia aèria, segons les seues característiques recollides en projecte.

Les infraestructures de la PSF no afecten cap muntanya gestionada per la Generalitat. D'acord amb la cartografia del PATFOR, les parcel·les a ocupar per les plaques solars i la zona de tanca se situen parcialment sobre terreny forestal ordinari. Quant a la línia de 30 kV que discorre des de la zona de Llàcula fins a la SET Morella Solar travessa en subterrani gran superficie de terreny forestal ordinari, corresponent uns 200 m amb terreny forestal estratègic, en concret el tram subterrani que ix del recinte 3 i travessa el Bosc de Bartolo. Per a afectar en la menor mesura possible a aquests terrenys, el traçat s'ha projectat ajustant-lo en la major mesura possible als camins ja existents, no derivant en afecions de caràcter mediambiental més enllà de les derivades del moviment de terres. En el projecte d'execució, una vegada finalitzat el tapat de les rases, es restituïrà tot el sòl que haja quedat afectat pel projecte, prèvia restitució de la seua morfologia original i restauració de la

lanchier ovalis) o el mostajo (*Sorbus aria*), y una cobertura herbácea cercana al 100 %. Por debajo del dosel que crea el pinar hay gran cantidad de quejigos (*Quercus faginea*) o carrascas (*Quercus ilex*), que aparecen de forma adhesada en la parte sureste del paraje o formando pequeños bosquetes en zonas más desfavorables donde las pendientes son elevadas y hay falta de suelo.

En cuanto a los hábitats de interés comunitario, dentro del espacio LIC se pueden encontrar el hábitat 9240: robledales ibéricos de *Quercus faginea* y *Quercus canariensis* y el 9340: encinares de *Quercus ilex* y *Quercus rotundifolia*. Fuera del ámbito del LIC no se encuentra ningún hábitat protegido de los incluidos en el anexo IV del Decreto 70/2009.

Como afeción principal durante la fase de implantación se procederá al desbroce y despeje de la vegetación presente durante la implantación de los seguidores solares. El EsIA contempla medidas correctoras de carácter general para mitigar los efectos de la generación de polvo, ruido, así como para el control de vertidos y aguas residuales. La energía eléctrica se suministrará mediante generadores diésel (la superficie sobre la que se ubiquen estará debidamente señalizada e impermeabilizada). Como medidas correctoras encaminadas a mantener la cubierta natural del terreno y acorde a las medidas establecidas en el citado EsIA, se evitara la compactación del suelo y no se utilizarán herbicidas, usando en su lugar desbrozadora o preferentemente el pastoreo, eliminando únicamente la vegetación que interfiera con la explotación normal de la central, manteniendo la vegetación natural en los márgenes de la planta y calles intermedias entre filas de paneles solares, en base al plan de restauración propuesto por el promotor. Esto a su vez permite mantener el hábitat de especies de fauna que utilizan la zona para alimentarse y reducirá el riesgo de erosión del terreno.

En el interior del área vallada existe una superficie con vegetación arbolada, señalizada en la cartografía aportada en los informes emitidos por la Dirección General de Medio Natural y Evaluación Ambiental, que el promotor se ha comprometido a respetar y por lo tanto excluir de la transformación, al considerarse que estas zonas aportan un efecto beneficioso para el fomento de la biodiversidad de fauna y flora silvestres, así como un efecto protector frente a las escorrentías y retención de suelo que contribuyen al control de la erosión. Asimismo, en el resto de la superficie afectada deberá compatibilizarse el funcionamiento de los paneles fotovoltaicos con la persistencia del matorral, herbazal y pastizal natural, sin que se lleve a cabo movimientos de tierra que puedan alterar la superficie.

La línea de evacuación de la PSF afecta a la zona de protección de avifauna por líneas eléctricas incluida en la Resolución de 6 de julio de 2021, de la consellera de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica, por la que se amplían las zonas de protección de la avifauna contra la colisión y electrocución, por lo que se deberá cumplir con las prescripciones técnicas y medidas de prevención descritas en el artículo 6 y 7 del Real decreto 1432/2008, de 29 de agosto, por el que se establecen medidas para la protección de la avifauna contra la colisión y la electrocución en líneas eléctricas de alta tensión.

Según la normativa aplicable, Real decreto 223/2008, de 15 de febrero, reglamento sobre condiciones técnicas y garantías de seguridad en líneas eléctricas de alta tensión y sus instrucciones técnicas complementarias ITC-LAT 01 a 09, los titulares de las redes de distribución y transporte de energía eléctrica deben mantener los márgenes por donde discurren las líneas, limpios de vegetación, al objeto de evitar la generación o propagación de incendios forestales, lo que conlleva la retirada de la cubierta forestal en una ancho mínimo de 10 m en la traza de la línea aérea, según las características de la misma recogidas en proyecto.

Las infraestructuras de la PSF no afectan a ningún monte gestionado por la Generalitat. De acuerdo con la cartografía del PATFOR, las parcelas a ocupar por las placas solares y la zona de vallado se ubican parcialmente sobre terreno forestal ordinario. En cuanto a la línea de 30 kV que discurre desde la zona de Llácula hasta la SET Morella Solar atraviesa en subterráneo gran superficie de terreno forestal ordinario, correspondiente unos 200 m con terreno forestal estratégico, en concreto el tramo subterráneo que sale del recinto 3 y atraviesa el Bosc de Bartolo. Para afectar en la menor medida posible a estos terrenos, el trazado se ha proyectado ajustándolo en la mayor medida posible a los caminos ya existentes, no derivando en afeciones de carácter medioambiental más allá de las derivadas del movimiento de tierras. En el proyecto de ejecución, una vez finalizado el tapado de las zanjas, se restituirá todo el suelo que haya quedado afectado por el proyecto, previa restitución

vegetació natural que haja pogut veure's afectada. Quant a la subestació Morella Solar, després dels informes emesos pels diferents organismes afectats, el promotor ha modificat també la seua ubicació original (en terreny forestal), emplaçant-la sobre la parcel·la 10 del polígon 56, corresponent-se segons el cadastre amb cultius de labor de secà.

Comprovada la ubicació proposada amb la cartografia de l'IDEV, no existeix afecció a cap espai natural protegit declarat dels recollides en la Llei 11/1994, de 27 de desembre, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana. En canvi, la línia de 30 kV subterrània discorre parcialment pel lloc d'importància comunitari (LIC) L'Alt Maestrat (ES5233002) i tota la infraestructura (PSF, línia d'evacuació subterrània i àeria) i la subestació es troben íntegrament en l'àmbit d'influència de la zona d'especial protecció per als ocells (ZEPA) L'Alt Maestrat, Tinença de Benifassà, Turmell i Vallivana (ES0000465). Aquests espais que conformen la Xarxa Natura 2000 estan contemplats en les directives europees d'hàbitats (Directiva 92/43/CEE) i ocells (Directiva 2009/147/CE) i són de gran qualitat ambiental i paisatgística, amb una especial importància per a la conservació de rapinyaires rupicoles, albergant més del 60 % dels efectius regionals de voltor lleonat i aproximadament el 50 % de la població d'aufrany comú. Per a evitar l'afecció a la integritat d'aquest espai, s'adoptaran les mesures preventives i correctores estableties en els informes emesos per la Direcció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental, ja exposats adès.

S'inclou en l'EsIA, un estudi d'anàlisi de vulnerabilitat en el qual es conclou que la instal·lació presenta un risc baix en vulnerabilitat, en relació als riscos avaluats (inundacions, incendis forestals, sismes, forts vents, etc.), el qual es veurà més redutí amb les mesures correctores i preventives projectades. No s'identifiquen efectes ambientals significatius derivats de la vulnerabilitat del projecte davant riscos d'accidents greus o de catàstrofes naturals.

En compartir línia d'evacuació amb el projecte Morella Lliris, es presenta un estudi de sinergies en l'EsIA, on s'analitzen els efectes esperables sobre factors mediambientals destacables, i on es conclou, que el total de sòl agroforestal ocupat és d'un 0,08 % del total de la superfície agrícola i suposa un 0,007 % de la superfície del terme de Morella. Així mateix, conclou indicant que és inevitable la degradació del paisatge per la presència de les plaques solars, però no obstant això, el seu disseny i ubicació fugi de la sensació de mar de plaques, estant en zones on no existeixen fites importants del paisatge. Les plantes solars es localitzen molt separades, i respecte als parcs eòlics de la zona, es difuminen en no compartir l'angle de visió.

Les fonamentacions en l'àmbit del projecte són mínimes i aniran clavades, preperforades o amb micropilotació, segons les necessitats del terreny, amb el que s'evitarà l'excessiva compactació del sòl en l'àrea. D'igual manera, després de finalitzar les obres de construcció es descompactaran aquelles zones compactades pel pas de la maquinària, i s'empraran materials de la zona per a conformar els camins interiors de la planta, no utilitzant materials que segellen o impermeabilitzen el sòl.

Les centrals fotovoltaiques, per les seues característiques i funcionament, no tenen associat un consum relevant d'aigua durant la seua execució i funcionament. Durant les obres, s'adoptaran mesures preventives per a evitar abocaments accidentals com habilitar zones de manteniment i apilament de maquinària, equips i residus generats. Les aigües residuals que puguen generar-se en l'obra seran recollides en fossa estanca per a la seua posterior retirada i gestió per part de gestor autoritzat mitjançant l'ús de banys químics. Segons el projecte, la neteja de les plaques solars es realitzarà mitjançant cubetes, no constant-hi el consum d'aigua sanitària per als lavabos pel fet que l'edifici d'O&M està inclòs en el projecte de Lliris.

Després dels informes emesos per les diferents administracions consultades en matèria de cultura i patrimoni, per a reduir l'impacte ambiental sobre els elements afectats, el promotor ha modificat el disseny tant de la planta com de la línia d'evacuació. Seguint l'indicat en l'informe emés per la unitat d'inspecció de patrimoni cultural valencià de la Direcció Territorial de Cultura de Castelló, el nou disseny de la planta elimina els recintes situats a l'est i oest del llogaret de Llàcua, respectant així la distància de 500 m als béns de rellevància local (l'ermita de Llàcua i l'església de la Immaculada), disminuint considerable-

de su morfología original y restauración de la vegetación natural que haya podido verse afectada. En cuanto a la subestación Morella Solar, tras los informes emitidos por los distintos organismos afectados, el promotor ha modificado también su ubicación original (en terreno forestal) emplazándola sobre la parcela 10 del polígono 56, correspondiéndose según el catastro con cultivos de labor de secano.

Comprobada la ubicación propuesta con la cartografía del IDEV, no existe afección a ningún espacio natural protegido declarado de los recogidas en la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de espacios naturales protegidos de la Comunitat Valenciana. En cambio, la línea de 30 kV subterránea discurre parcialmente por el lugar de importancia comunitario (LIC) L'Alt Maestrat (ES5233002) y toda la infraestructura (PSF, línea de evacuación subterránea y áerea) y la subestación se encuentran en su totalidad en el ámbito de influencia de la zona de especial protección para las aves (ZEPAs) L'Alt Maestrat, Tinença de Benifassà, Turmell i Vallivana (ES0000465). Estos espacios que conforman la Red Natura 2000 están contemplados en las directivas europeas de hábitats (Directiva 92/43/CEE) y aves (Directiva 2009/147/CE) y son de gran calidad ambiental y paisajística, con una especial importancia para la conservación de rapaces rupícolas, albergando más del 60 % de los efectivos regionales de buitre leonado y aproximadamente el 50 % de la población de alimoche común. Para evitar la afección a la integridad de este espacio, se adoptarán las medidas preventivas y correctoras establecidas en los informes emitidos por la Dirección General de Medio Natural y Evaluación Ambiental ya expuestos anteriormente.

Se incluye en el EsIA, un estudio de análisis de vulnerabilidad en el que se concluye que la instalación presenta un riesgo bajo en vulnerabilidad, en relación a los riesgos evaluados (inundaciones, incendios forestales, sismos, fuertes vientos, etc.), el cual se verá más reducido con las medidas correctoras y preventivas proyectadas. No se identifican efectos ambientales significativos derivados de la vulnerabilidad del proyecto ante riesgos de accidentes graves o de catástrofes naturales.

Al compartir línea de evacuación con el proyecto Morella Lliris, se presenta un estudio de sinergias en el EsIA, donde se analizan los efectos esperables sobre factores medioambientales destacables, y donde se concluye, que el total de suelo agroforestal ocupado es de un 0,08 % del total de la superficie agrícola y supone un 0,007 % de la superficie del término de Morella. Asimismo, concluye indicando que es inevitable la degradación del paisaje por la presencia de las placas solares, pero no obstante, el diseño y ubicación de las mismas huye de la sensación de mar de placas, estando en zonas donde no existen hitos importantes del paisaje. Las plantas solares se localizan muy separadas, y respecto a los parques eólicos de la zona, se difuminan al no compartir el ángulo de visión.

Las cimentaciones en el ámbito del proyecto son mínimas e irán hincadas, preperforadas o con micropilotación, según las necesidades del terreno, con lo que se evitará la excesiva compactación del suelo en el área. De igual modo, tras finalizar las obras de construcción se descompactarán aquellas zonas compactadas por el paso de la maquinaria y se emplearán materiales de la zona para conformar los caminos interiores de la planta, no utilizando materiales que sellen o impermeabilicen el suelo.

Las centrales fotovoltaicas, por sus características y funcionamiento, no tienen asociado un consumo relevante de agua durante su ejecución y funcionamiento. Durante las obras, se adoptarán medidas preventivas para evitar vertidos accidentales como habilitar zonas de mantenimiento y acopio de maquinaria, equipos y residuos generados. Las aguas residuales que puedan generarse en la obra serán recogidas en fossa estanca para su posterior retirada y gestión por parte de gestor autorizado mediante el uso de baños químicos. Según el proyecto, la limpieza de las placas solares se realizará mediante cubas, no constando en el mismo el consumo de agua sanitaria para los aseos debido a que el edificio de O&M está incluido en el proyecto de Lliris.

Tras los informes emitidos por las distintas administraciones consultadas en materia de cultura y patrimonio, en aras a reducir el impacto ambiental sobre los elementos afectados, el promotor ha modificado el diseño tanto de la planta como de la línea de evacuación. Siguiendo lo indicado en el informe emitido por la unidad de inspección de patrimonio cultural valenciano de la Dirección Territorial de Cultura de Castellón, el nuevo diseño de la planta elimina los recintos situados al este y oeste de la aldea de Llàcua, respetando así la distancia de 500 m a los bienes de relevancia local (la ermita de Llacua y a la iglesia de la Inma-

ment la superficie del projecte. Quant a la línia mixta que discorre des de la SET Morella Solar fins a la SET Morella, el promotor ha realitzat modificacions de disseny fins a ajustar-se a l'exigit pels diferents organismes afectats, de manera que en els voltants dels béns de rellevància local de les ermites de Sant Antoni de la Vespa i Sant Pere Màrtir dels Lliris, la línia serà soterrada, així com també en el tram que connecta amb la subestació elèctrica, molt pròxima als petròglifs de Freiximeno.

En l'informe tècnic etnològic emés per a l'àmbit de la PSF i la línia d'evacuació s'han documentat un gran nombre d'elements de patrimoni que poden adscriure's a diferents grups segons les seues característiques morfològiques, constructives i funcionals. El primer grup el constitueix el patrimoni arquitectònic no inventariat o etnològic, que inclou: murs de pedra a sec, mas de Sant Antoni, mas del Maestre, masia de Boix, estructura la Fassera, fita masia de la Reineta, refugi barranc de la Reineta, refugi camí Vega del Moll, pou i abeurador camí Vega del Moll, refugi els Lliris I – III, la caseta els Lliris, el refugi Torre Escola I i II, el refugi Coll i Moll I i II, el refugi mas Gran, la caseta del mas del Campello, el refugi el Campello I – XIII, l'abric el Campello I i II, corral masia Bartolo, refugi camí del Bartolo I – IV, caseta i abric la Llàcula I – XII, refugi camí de Fusters I i II, refugie la Llàcula I – XXV, pou la Llàcula I i II, caseta de la Llàcula I i II, caseta la Llàcula i corral la Llàcula III. El segon grup, patrimoni etnogràfic, el constitueixen un total de 85 elements de patrimoni etnogràfic i un conjunt d'entramats de murs presents en tota l'àrea prospectada. De l'inventari realitzat es localitzen jaciments en l'entorn pròxim a la línia d'evacuació (entre els 300 i 500 m), així com fòssils d'interès. Aquesta zona presenta un elevat potencial fossilífer de vertebrats mesozoics que compta amb un excel·lent registre fòssil del Cretàcic inferior. Si bé els jaciments no estaran directament afectats pel projecte, a causa de l'elevat potencial paleontològic de la zona, sí que és possible que puguen aparéixer noves restes, per la qual cosa s'haurà de donar compliment al que s'estableix en l'informe de la Direcció General de Cultura i Patrimoni, que indica les mesures correctores proposades pels informes tècnics respecte al patrimoni arqueològic, etnològic i paleontològic i que indica, entre altres coses, que s'haurà de realitzar un seguiment arqueològic a temps total de l'obra i en cas que es trobara qualsevol evidència, es paralitzarà els treballs. El citat informe especifica la necessitat d'incloure personal tècnic paleontòleg per a fer tasques de control i seguiment durant els moviments de terra, amb la finalitat que qualsevol troballa de restes fòssils puga ser comunicat a l'administració i poder prendre les mesures adequades per a la seu protecció i conservació, incloent-hi realització d'excavació d'urgència per a la recuperació de les restes fòssils i lliurament dels fòssils localitzats al museu o institució que assenyala la Conselleria competent.

Quant a les vies pecuàries regulada per la Llei 3/2014, d'11 de juliol, de la Generalitat, de vies pecuàries de la Comunitat Valenciana, la PSF no afecta a cap via pecuària ni a cap sendera sotmesa al Decret 179/2004, de 24 de setembre, de regulació del senderisme i esports de muntanya de manera compatible amb la conservació del medi natural. No obstant això, la línia d'evacuació subterrània de 30 kV creua en el seu recorregut la carrerada de la Bassa Verda o de Pinella de 37,5 m d'ample, la colada del Campello, amb una amplària legal de 15 m i la colada de Moixacre, de 9 m,

En el recorregut aeri de la LAAT 132 kV, es travessa la via pecuària colada de l'Hostal Nou al Valent, de 14 m d'ample, la colada de Canals de 10 m i la colada de la Chumeneta Alta, d'entre 9 i 14 m. Per tot això, serà necessari sol·licitar les autoritzacions d'ocupació necessàries segons la citada llei.

La generació de residus té major entitat en la fase de construcció. La totalitat dels residus generats en aquesta fase seran entregats a gestor autoritzat. L'execució de la central no comporta moviments de terres de gran entitat, ja que s'adaptarà en la mesura que siga possible, a la topografia existent, per la qual cosa és possible estendre les terres excedents en l'àmbit del projecte.

La zona on se situa la PSF i la línia d'evacuació presenta vulnerabilitat baixa i mitjana d'aquífers i es troba en una àrea de permeabilitat baixa, mitjana i alta, segons el visor de l'IDEV, per a la recàrrega d'aquífers. Únicament el tram en subterraní que travessarà el riu Calders presenta vulnerabilitat alta. Els mòduls solars presentaran buits entre si, de manera que no es preveu vies preferents d'aigua, no descarre-

culada), disminuyendo considerablemente la superficie del proyecto. En cuanto a la línea mixta que discurre desde la SET Morella Solar hasta la SET Morella, el promotor ha realizado modificaciones de diseño hasta ajustarse a lo exigido por los distintos organismos afectados, de forma que en las inmediaciones de los bienes de relevancia local de las ermitas de Sant Antoni de la Vespa y Sant Pere Mártir dels Lliris, la línea será soterrada, así como también en el tramo que conecta con la subestación eléctrica, muy próxima a los petroglifos de Freiximeno.

En el informe técnico etnológico emitido para el ámbito de la PSF y la línea de evacuación se han documentado un gran número de elementos de patrimonio que pueden adscribirse a diferentes grupos según sus características morfológicas, constructivas y funcionales. El primer grupo lo constituye el patrimonio arquitectónico no inventariado o etnológico, que incluye: muros de piedra a seco, mas de Sant Antoni, mas del Maestre, masía de Boiox, estructura la Fasera, hito masía de la Reineta, refugio barranco de la reineta, refugio camí Vega del Moll, pozo y abrevadero camí Vega del Moll, refugio els Lliris I – III, la caseta els Lliris, el refugio Torre Escola I y II, el refugio Coll i Moll I y II, el refugio mas Gran, la caseta paridera mas del Campello, el refugio el Campello I – XIII, el abrigo el Campello I y II, corral masía Bartolo, refugio camino el Bartolo I – IV, caseta y abrigo la Llècula I – XII, refugio camí de Fusters I y II, refugio la Llècula I – XXV, pozo la Llècula I y II, caseta de la Llècula I y II, caseta la Llècula y corral la Llècula III. El segundo grupo, patrimonio etnográfico, lo constituyen un total de 85 elementos de patrimonio etnográfico y un conjunto de entramados de muros presentes en toda el área prospectada. Del inventario realizado se localizan yacimientos en el entorno cercano a la línea de evacuación (entre los 300 y 500 m), así como fósiles de interés. Esta zona presenta un elevado potencial fosilífero de vertebrados mesozoicos que cuenta con un excelente registro fósil del Cretácico inferior. Si bien los yacimientos no estarán directamente afectados por el proyecto, debido al elevado potencial paleontológico de la zona, sí es posible que puedan aparecer nuevos restos, por lo que se deberá dar cumplimiento a lo establecido en el informe de la Dirección General de Cultura y Patrimonio, que indica las medidas correctoras propuestas por los informes técnicos respecto al patrimonio arqueológico, etnológico y paleontológico y que indica, entre otras cosas, que se deberá realizar un seguimiento arqueológico a tiempo total de la obra y en caso de que se encontrara cualquier evidencia, se paralizará los trabajos. El citado informe especifica la necesidad de incluir personal técnico paleontólogo para realizar tareas de control y seguimiento durante los movimientos de tierra, con el fin de que cualquier hallazgo de restos fósiles pueda ser comunicado a la administración y poder tomar las medidas adecuadas para su protección y conservación, incluyendo realización de excavación de urgencia para la recuperación de los restos fósiles y entrega de los fósiles localizados al museo o institución que señale la Conselleria competente.

En cuanto a las vías pecuarias regulada por la Ley 3/2014, de 11 de julio, de la Generalitat, de vías pecuarias de la Comunitat Valenciana, la PSF no afecta a ninguna vía pecuaria ni a ningún sendero sometido al Decreto 179/2004, de 24 de septiembre, de regulación del senderismo y deportes de montaña de forma compatible con la conservación del medio natural. Sin embargo, la línea de evacuación subterránea de 30 kV cruza en su recorrido el Cordel de la Balsa Verde o de Pinella de 37,5 m de ancho, la colada del Campello, con una anchura legal de 15 m y la colada de Moixacre, de 9 m,

En el recorrido aéreo de la LAAT 132 kV, se cruza la vía pecuaria Colada del Hostal Nou al Valent, de 14 m de ancho, la Colada de Canales de 10 m y la Colada de la Chumeneta Alta, de entre 9 y 14 m. Por todo ello, será necesario solicitar las autorizaciones de ocupación necesarias según la citada ley.

La generación de residuos tiene mayor entidad en la fase de construcción. La totalidad de los residuos generados en esta fase serán entregados a gestor autorizado. La ejecución de la central no conlleva movimientos de tierras de gran entidad, puesto que se adaptará en la medida de lo posible, a la topografía existente, por lo que es posible extender las tierras excedentes en el ámbito del proyecto.

La zona donde se ubica la PSF y la línea de evacuación presenta vulnerabilidad baja y media de acuíferos y se encuentra en un área de permeabilidad baja, media y alta, según el visor de la IDEV, para la recarga de acuíferos. Únicamente el tramo en subterráneo que cruzará el río Calders presenta vulnerabilidad alta. Los módulos solares presentarán huecos entre sí, de forma que no se prevé vías preferentes de

gant en el mateix punt del terreny, més encara si es tenen en compte el seguiment solar dels panells a instal·lar. L'ombra provocada per les plaques reduirà l'evapotranspiració facilitant la recàrrega. La qualitat de les aigües de recàrrega es veurà afavorida al no utilitzar-se productes fitosanitaris, reduint l'aportació de nitrats. L'orografia de la zona amb escàs pendents afavoreix la infiltració. La disposició de plaques i pals de fonamentació no fan preverre la formació de vies de desguàs preferent per a l'escolament que suposen modificació de les condicions actuals.

L'EsIA proposa mesures correctores orientades a evitar al màxim els moviments de terra mitjançant el clavament dels seguidors directament sobre el terreny, sense realització d'esplanacions prèvies ni grans moviments de terra, adaptant la instal·lació a la morfologia del terreny sense alterar-la. A més, per a evitar la compactació del sòl durant la fase de construcció, s'abalisaran els vials d'obra per a minimitzar la superfície de circulació de vehicles. Després de la instal·lació de les infraestructures, es restituiran totes les àrees alterades que no siguin d'ocupació permanent (estès de terra vegetal, descompactació de sòls, revegetacions, etc.).

S'ha realitzat un estudi d'integració paisatgístic, que ha sigut complementat per les addendas i els informes tècnics de resposta als informes emesos pel Servei d'Infraestructura Verda i Paisatge. El valor del paisatge en les unitats de paisatge on s'implanta el projecte ha resultat, després de la valoració realitzada en el procés de participació pública, la valoració tècnica i el càlcul del coeficient de visibilitat com a mitjà en el conjunt de les zones afectades directament per la construcció de la PSF i la seua infraestructura d'evacuació. El promotor ha dissenyat la planta considerant afavorir la integració paisatgística dels seus elements i també s'ha dissenyat un pla d'implementació de mesures d'integració paisatgística tenint en compte el seu propi criteri, l'opinió de la ciutadania i les recomanacions de la pròpia administració perquè el projecte s'integre en el mitjà i minimitze la seua afecció al paisatge. Aquestes mesures són majoritàriament relatives a la fase d'execució del projecte i tenen com a objectiu, entre altres, la plantació de pantalles vegetals al voltant de cadascuna de la parcel·les que comprenen la planta solar, la plantació en bosquets d'espècies autòctones en una superfície d'unes 10 ha tant a l'interior de la instal·lació com en els extiors de transició, la descompactació i preparació del sòl amb la finalitat d'afavorir els processos de revegetació, la conservació i evitar així la pèrdua de sòl. S'ha de considerar la conservació dels murs de pedra seca, el manteniment de l'estètica dels edificis auxiliars, el color de la tanca i no alterar la topografia de la zona, entre altres. D'aquesta manera, es redueix la generació de pols en la instal·lació i es crea un biòtop que pot albergar una comunitat natural similar a l'existent. La resta de mesures correctores de caràcter paisatgístic coincideixen amb les ja indicades en l'estudi d'integració paisatgística, així com en l'informe recaptat en matèria d'Infraestructura Verda i Paisatge.

El pla de vigilància ambiental proposa la implantació d'un pla de seguiment en el qual es comprove que les obres es realitzen d'acord amb el projecte i que s'assegure del compliment de la normativa ambiental, així com les mesures preventives, correctores i els requisits establerts en la DIA i en resolucions complementàries. Adicionalment, la informació recollida en el programa es plasmarà en informes periòdics (informes d'estat, de control de residus i abocaments d'oli, etc.) i extraordinaris puntuals en cas de successos excepcionals tant en la fase d'implantació com en la de funcionament. El seguiment dels ocells haurà d'enviar-se anualment al Servei de Vida Silvestre i Xarxa Natura 2000 de la Subdirecció General d'Espaces Naturals i Biodiversitat, per a avaluar i adaptar les mesures correctores plantejades comprovant la seua eficàcia o la necessitat de modificar la seua ubicació o altres característiques.

Després de la vida útil del projecte, es procedirà al desmantellament dels panells i cablejat elèctric, i a la restauració dels accessos i dels factors biòtics i abiòtics afectats. Per a això el projecte acompanya estudi de desmantellament amb pressupost. La gestió dels panells fotovoltaics es realitzarà amb un gestor autoritzat de residus d'aparells elèctrics i electrònics.

Consideracions jurídiques

El projecte constitueix un supòsit d'avaluació d'impacte ambiental ordinària, de conformitat amb l'article 7 de la Llei 21/2013, de 9 de

agua, no descargando en el mismo punto del terreno, más aún si se tienen en cuenta el seguimiento solar de los paneles a instalar. La sombra provocada por las placas reducirá la evapotranspiración facilitando la recarga. La calidad de las aguas de recarga se verá favorecida al no utilizarse productos fitosanitarios, reduciendo la aportación de nitratos. La orografía de la zona con escasa pendiente favorece la infiltración. La disposición de placas y postes de cimentación no hacen prever la formación de vías de desagüe preferente para la escorrentía que supongan modificación de las condiciones actuales.

El EsIA propone medidas correctoras orientadas a evitar al máximo los movimientos de tierra mediante el hincado de los seguidores directamente sobre el terreno, sin realización de explanaciones previas ni grandes movimientos de tierra, adaptando la instalación a la morfología del terreno sin alterarla. Además, para evitar la compactación del suelo durante la fase de construcción, se balizarán los viales de obra para minimizar la superficie de circulación de vehículos. Tras la instalación de las infraestructuras, se restituirán todas las áreas alteradas que no sean de ocupación permanente (extendido de tierra vegetal, descompactación de suelos, revegetaciones, etc.).

Se ha realizado un estudio de integración paisajístico, que ha sido complementado por las addendas y los informes técnicos de respuesta a los informes emitidos por el Servicio de Infraestructura Verde y Paisaje. El valor del paisaje en las unidades de paisaje donde se implanta el proyecto ha resultado, tras la valoración realizada en el proceso de participación pública, la valoración técnica y el cálculo del coeficiente de visibilidad como medio en el conjunto de las zonas afectadas directamente por la construcción de la PSF y su infraestructura de evacuación. El promotor ha diseñado la planta considerando favorecer la integración paisajística de sus elementos y también se ha diseñado un plan de implementación de medidas de integración paisajística teniendo en cuenta su propio criterio, la opinión de la ciudadanía y las recomendaciones de la propia administración para que el proyecto se integre en el medio y minimice su afección al paisaje. Dichas medidas son mayoritariamente relativas a la fase de ejecución del proyecto y tienen como objetivo, entre otros, la plantación de pantallas vegetales alrededor de cada una de la parcelas que comprenden la planta solar, la plantación en bosques de especies autóctonas en una superficie de unas 10 ha tanto en el interior de la instalación como en los extios de transición, la descompactación y preparación del suelo con el fin de favorecer los procesos de revegetación, la conservación y evitar así la pérdida de suelo. Se debe considerar la conservación de los muros de piedra seca, el mantenimiento de la estética de los edificios auxiliares, el color del vallado y no alterar la topografía de la zona, entre otros. De este modo, se reduce la generación de polvo en la instalación y se crea un biotopo que puede albergar una comunidad natural similar a la existente. El resto de medidas correctoras de carácter paisajístico coinciden con las ya indicadas en el estudio de integración paisajística, así como en el informe recabado en materia de Infraestructura Verde y Paisaje.

El plan de vigilancia ambiental propone la implantación de un plan de seguimiento en el cual se compruebe que las obras se realizan de acuerdo con el proyecto y que se asegure del cumplimiento de la normativa ambiental, así como las medidas preventivas, correctoras y los requisitos establecidos en la DIA y en resoluciones complementarias. Adicionalmente, la información recogida en el programa se plasmará en informes periódicos (informes de estado, de control de residuos y vertidos de aceite, etc.) y extraordinarios puntuales en caso de sucesos excepcionales tanto en la fase de implantación como en la de funcionamiento. El seguimiento de las aves deberá enviarse anualmente al Servicio de Vida Silvestre y Red Natura 2000 de la Subdirección General de espacios naturales y biodiversidad para evaluar y adaptar las medidas correctoras planteadas comprobando su eficacia o la necesidad de modificar su ubicación u otras características.

Tras la vida útil del proyecto, se procederá al desmantelamiento de los paneles y cableado eléctrico, y a la restauración de los accesos y de los factores bióticos y abióticos afectados. Para ello el proyecto acompaña estudio de desmantelamiento con presupuesto. La gestión de los paneles fotovoltaicos se realizará con un gestor autorizado de residuos de aparatos eléctricos y electrónicos.

Consideraciones jurídicas

El proyecto constituye un supuesto de evaluación de impacto ambiental ordinaria, de conformidad con el artículo 7 de la Ley 21/2013,

desembre. En concordança amb l'epígraf 2.g) de l'annex I del Decret 162/1990, de 15 d'octubre.

L'expedient ha observat els tràmits previstos en la secció 1a, capítol II del títol 2 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i en les altres disposicions que li són aplicable.

L'article 13 del Decret 176/2020, de 30 d'octubre, del Consell, d'aprovació del Reglament orgànic i funcional de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, atribueix a la Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental la competència sobre l'avaluació d'impacte ambiental de projectes.

Per tot quant antecedeix, a proposta del Servei d'Avaluació d'Impacte Ambiental i amb el vistiplau del subdirector general de Canvi Climàtic i Qualitat Ambiental, fent ús de les atribucions que ostente; resolc

Primer

Respecte del projecte de planta solar fotovoltaica Morella Llàcula de 49,98 MWp, promogut per Desenvolupaments Renovables Èòlics i Solars, SLU, al terme municipal de Morella (Castelló), es proposa formular la present declaració d'impacte ambiental, en la qual s'estableixen les condicions ambientals, incloses les mesures preventives, correctores i compensatòries, que resulten de l'avaluació ambiental practicada i s'exposen a continuació, en les quals s'ha de desenvolupar el projecte per a l'adecuada protecció del medi ambient i els recursos naturals, sense perjudici de la prèvia obtenció de les autoritzacions sectorials que li siguin aplicables.

Atesos els antecedents i fonaments de dret exposats es resol les condicions del projecte i mesures preventives, correctores i compensatòries dels efectes adversos sobre el medi ambient, que s'estableixen en els termes següents:

i) Condicions generals

1. El promotor haurà de complir totes les mesures preventives i correctores contemplades en l'EsIA, el projecte tècnic i altra documentació obrant en l'expedient i les acceptades després de la informació pública, o contingudes en la informació complementària, en tant no contradiguin el que s'estableix en la present resolució.

2. Es recorda el compliment de tota la legislació rellevant que li siga aplicable, i que afecte els elements del mitjà recollits en la present resolució.

3. En els termes previstos en l'article 43 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, la present declaració d'impacte ambiental perderà la seua vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, no s'haguera començat l'execució del projecte en el termini de quatre anys. A estos efectos, el promotor notificarà a l'òrgan ambiental el començament de les obres.

ii) Condicions relatives a mesures preventives, correctores i compensatòries per als impacts més significatius.

4. En relació amb el risc d'inundació, la instal·lació de la planta solar es considera compatible, condicionada a les determinacions de l'informe definitiu de l'òrgan competent en matèria de gestió territorial.

5. S'executaràn les mesures d'integració paisatgística desenvolupades en l'estudi d'integració paisatgística remès pel promotor i els informes tècnics emesos pel Servei d'Infraestructura Verda i Paisatge.

6. S'obtindran les autoritzacions corresponents per a les zones d'ocupació de llits, tal com indica l'informe de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre.

7. De conformitat amb la Resolució de declaració de repercussions sobre la Xarxa Natura 2000, es garantirà el compliment de les mesures preventives i correctores proposades en l'estudi d'afeccions, així com les condicions següents:

a) Seguiment de les espècies objectiu de conservació de la ZEPA durant almenys els 6 primers anys des de la posada en funcionament de la planta solar.

b) Seguiment de la mortaldat que es puga produir per la línia d'evacuació.

c) Soterrament de part del tram aeri de la línia d'evacuació complint les prescripcions tècniques estableties en els articles 6 i 7 del RD 1432/2008, en tot el seu traçat.

de 9 de diciembre. En concordanza con el epígrafe 2.g del anexo I del Decreto 162/1990, de 15 de octubre.

El expediente ha observado los trámites previstos en la sección 1ª, capítulo II del título 2 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental, y en las demás disposiciones que le son de aplicación.

El artículo 13 del Decreto 176/2020, de 30 de octubre, del Consell, de aprobación del Reglamento orgánico y funcional de la Consellería de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica, atribuye a la Dirección General de Calidad y Educación Ambiental la competencia sobre la evaluación de impacto ambiental de proyectos.

Por todo cuanto antecede, a propuesta del Servicio de Evaluación de Impacto Ambiental y con el visto bueno del subdirector general de Cambio Climático y Calidad Ambiental, en uso de las atribuciones que ostento resuelvo,

Primer

Respecto del proyecto de planta solar fotovoltaica Morella Llacua de 49,98 MWp, promovido por Desarrollos Renovables Eólicos y Solares, SLU, en el término municipal de Morella (Castellón), se propone formular la presente declaración de impacto ambiental, en la que se establecen las condiciones ambientales, incluidas las medidas preventivas, correctoras y compensatorias, que resultan de la evaluación ambiental practicada y se exponen a continuación, en las que se debe desarrollar el proyecto para la adecuada protección del medio ambiente y los recursos naturales, sin perjuicio de la previa obtención de las autorizaciones sectoriales que le sean de aplicación.

Atendiendo a los antecedentes y fundamentos de derecho expuestos se resuelve las condiciones del proyecto y medidas preventivas, correctoras y compensatorias de los efectos adversos sobre el medio ambiente, que se establecen en los siguientes términos:

i) Condiciones generales

1. El promotor deberá cumplir todas las medidas preventivas y correctoras contempladas en el EsIA, el proyecto técnico y demás documentación obrante en el expediente y las aceptadas tras la información pública, o contenidas en la información complementaria, en tanto no contradigan lo establecido en la presente resolución.

2. Se recuerda el cumplimiento de toda la legislación relevante que le sea de aplicación, y que afecte a los elementos del medio recogidos en la presente resolución.

3. En los términos previstos en el artículo 43 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, la presente declaración de impacto ambiental perderá su vigencia y cesará en la producción de los efectos que le son propios si, una vez publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, no se hubiera comenzado la ejecución del proyecto en el plazo de cuatro años. A estos efectos, el promotor notificará al órgano ambiental el comienzo de las obras.

ii) Condiciones relativas a medidas preventivas, correctoras y compensatorias para los impactos más significativos.

4. En relación con el riesgo de inundación, la instalación de la planta solar se considera compatible, condicionada a las determinaciones del informe definitivo del órgano competente en materia de gestión territorial.

5. Se ejecutarán las medidas de integración paisajística desarrolladas en el estudio de integración paisajística remitido por el promotor y los informes técnicos emitidos por el Servicio de Infraestructura Verde y Paisaje.

6. Se obtendrán las autorizaciones correspondientes para las zonas de ocupación de cauces, tal como indica el informe de la Confederación Hidrográfica del Ebro

7. De conformidad con la Resolución de declaración de repercusiones sobre la Red Natura 2000, se garantizará el cumplimiento de las medidas preventivas y correctoras propuestas en el estudio de afecciones, así como las siguientes condiciones:

a) Seguimiento de las especies objetivo de conservación de la ZEPA durante al menos los 6 primeros años desde la puesta en funcionamiento de la planta solar.

b) Seguimiento de la mortandad que se pueda producir por la línea de evacuación.

c) Soterramiento de parte del tramo aéreo de la línea de evacuación cumpliendo las prescripciones técnicas establecidas en los artículos 6 y 7 del RD 1432/2008 en todo su trazado.

8. En cas de realitzar les obres en època de reproducció d'ocells, un tècnic especialista abalisarà les zones de major sensibilitat per la presència d'ocells nidificants.

9. Les instal·lacions de la PSF i la línia elèctrica d'evacuació mantindran les distàncies amb els elements patrimonials determinats per l'òrgan competent en matèria de patrimoni cultural. Així mateix, es mantindrà lliure de qualsevol actuació, inclusivament el seu ús auxiliar en les obres, el recinte c) de la parcel·la 6 del polígon 60 del terme municipal de Morella. Tots els moviments de terra hauran d'executar-se amb seguiment arqueològic a temps total i si durant l'execució de les obres es trobaren restes paleontològiques, arqueològics o etnogràfics, el promotor haurà de posar el fet en coneixement del citat òrgan, de manera immediata, adoptant les mesures pertinents per a la seua protecció i conservació, de conformitat amb allò previst en els articles 63 i 65 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià.

10. Segons l'informe de la Subdirecció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental, es mantindran els peus arboris existents dins del perímetre de la instal·lació.

11. A fi de compensar la pèrdua d'hàbitats de caràcter agrícola es procurarà mantenir els cultius existents en les zones de les parcel·les no ocupades per panells, i dedicar noves superfícies a l'ús agrícola afectat en una proporció equivalent d'almenys el 25 % de la superfície de la planta.

12. Segons l'informe del Servei d'Infraestructura Verda i Paisatge, s'haurà de conservar i reparar, si fa el cas, els murs de pedra en sec majors d'1 m d'altura o els que conformen un patró configurador del paisatge, evitant la creació de corts artificials dels murs de pedra o la creació de porcions residuals, així com els que es troben dins de zones de tanca.

13. Es disposarà de zones impermeabilitzades i d'un sistema de recollida de possibles fugides d'olis i combustibles, procedents de la maquinària i de les estructures que es generen durant l'execució de l'obra. Els residus generats es gestionaran segons la normativa vigent i mitjançant un gestor autoritzat, establint-se les zones de recollida de residus, i no fent-se apilament en zones amb pendents elevats i perillositat d'inundació.

14. Donada l'afecció a terreny forestal, durant l'execució i explotació de la planta, es respectarà l'indicat en el Decret 7/2004, de 23 de gener, del Consell de la Generalitat, sobre mesures de seguretat i prevenció d'incendis forestals a observar en l'execució d'obres i treballs que es realitzen en terrenys forestals o voltants. A l'inici de les actuacions sobre terreny forestal, es comunicarà als serveis tècnics i agents ambientals per a la seua supervisió.

15. Pel que fa a l'afecció a vies pecuàries, es garantirà la seu continuïtat, i si es produceix qualsevol afecció a aquestes, serà d'acord amb les condicions de l'òrgan competent en la matèria segons les disposicions de la Llei 3/2014, d'11 de juliol, de vies pecuàries.

16. No podrán utilizarse herbicidas, plaguicidas, insecticidas, rodenticidas o otros productos químicos que por sus características provoquen perturbaciones en los sistemas vitales de la fauna. Tampoco se utilizará en el proceso de limpieza de los módulos fotovoltaicos ningún tipo de jabón, disolvente o sustancia que pueda contaminar el suelo o el acuífero.

17. L'ús d'aigua en la planta quedará condicionat al fet que es dispose de subministrament per una empresa autoritzada o concessió de l'organisme de conca.

18. L'emissió de l'autorització administrativa de tancament definitiu de la central, obligarà el promotor al seu desmantellament en els termes definits en el pla aportat.

iii) Condicions al pla de vigilància ambiental (PVA)

19. Les accions incloses en el programa de vigilància i seguiment ambiental hauran de documentar-se, a l'efecte d'acreditar l'adopció i execució de les mesures preventives i correctores proposades, i la comprovació de la seua eficàcia. La documentació estarà a la disposició de les autoritats competents.

20. S'incorporaran al PVA, les mesures derivades de l'estudi d'afecció a Xarxa Natura 2000, de conformitat amb la condició número (5).

Segon

Conforme amb el que es preveu en l'article 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre:

8. En caso de realizar las obras en época de reproducción de aves, un técnico especialista balizará las zonas de mayor sensibilidad por la presencia de aves nidificantes.

9. Las instalaciones de la PSF y el tendido eléctrico de evacuación mantendrán las distancias con los elementos patrimoniales determinados por el órgano competente en materia de patrimonio cultural. Asimismo, se mantendrá libre de cualquier actuación, inclusive su uso auxiliar en las obras, el recinto c) de la parcela 6 del polígono 60 del término municipal de Morella. Todos los movimientos de tierra deberán ejecutarse con seguimiento arqueológico a tiempo total y si durante la ejecución de las obras se encontraran restos paleontológicos, arqueológicos o etnográficos, el promotor tendrá que poner el hecho en conocimiento del citado órgano, de manera inmediata, adoptando las medidas pertinentes para su protección y conservación, en conformidad con aquello previsto en los artículos 63 y 65 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano.

10. Según el informe de la Subdirección General de Medio Natural y Evaluación Ambiental, se mantendrán los pies arbóreos existentes dentro del perímetro de la instalación.

11. Al objeto de compensar la pérdida de hábitats de carácter agrícola se procurará mantener los cultivos existentes en las zonas de las parcelas no ocupadas por paneles, y dedicar nuevas superficies al uso agrícola afectado en una proporción equivalente de al menos el 25 % de la superficie de la planta.

12. Según el informe del Servicio de Infraestructura Verde y Paisaje, se deberá conservar y reparar, en su caso, los muros de piedra en seco mayores de 1 m de altura o los que conforman un patrón configurador del paisaje, evitando la creación de cortes artificiales de los muros de piedra o la creación de porciones residuales, así como los que se encuentren dentro de zonas de vallado.

13. Se dispondrá de zonas impermeabilizadas y de un sistema de recogida de posibles fugas de aceites y combustibles, procedentes de la maquinaria y de las estructuras que se generen durante la ejecución de la obra. Los residuos generados se gestionarán según la normativa vigente y mediante un gestor autorizado, estableciéndose las zonas de recogida de residuos, y no haciéndose acopio en zonas con pendientes elevadas y peligrosidad de inundación.

14. Dada la afección a terreno forestal, durante la ejecución y explotación de la planta, se respetará lo indicado en el Decreto 7/2004, de 23 de enero, del Consell de la Generalitat Valenciana sobre medidas de seguridad y prevención de incendios forestales a observar en la ejecución de obras y trabajos que se realicen en terrenos forestales o inmediaciones. Al inicio de las actuaciones sobre terreno forestal, se comunicará a los servicios técnicos y agentes ambientales para su supervisión.

15. En lo que respecta a la afección a vías pecuarias, se garantizará su continuidad, y si se produce cualquier afección a las mismas, será de acuerdo con las condiciones del órgano competente en la materia según las disposiciones de la ley 3/2014, de 11 de julio, de vías pecuarias.

16. No podrán utilizarse herbicidas, plaguicidas, insecticidas, rodenticidas u otros productos químicos que por sus características provoquen perturbaciones en los sistemas vitales de la fauna. Tampoco se utilizará en el proceso de limpieza de los módulos fotovoltaicos ningún tipo de jabón, disolvente o sustancia que pueda contaminar el suelo o el acuífero.

17. El uso de agua en la planta quedará condicionado a que se disponga de suministro por una empresa autorizada o concesión del organismo de cuenca.

18. La emisión de la autorización administrativa de cierre definitivo de la central, obligará al promotor al desmantelamiento de la misma en los términos definidos en el plan aportado.

iii) Condiciones al plan de vigilancia ambiental (PVA)

19. Las acciones incluidas en el programa de vigilancia y seguimiento ambiental deberán documentarse, a efectos de acreditar la adopción y ejecución de las medidas preventivas y correctoras propuestas, y la comprobación de su eficacia. La documentación estará a disposición de las autoridades competentes.

20. Se incorporarán al PVA, las medidas derivadas del estudio de afección a Red Natura 2000, de conformidad con la condición número (5).

Segundo

Conforme a lo previsto en el artículo 41 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre:

a. Ordenar la publicació de la present declaració d'impacte ambiental en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, així com en la seu electrònica.

b. La present declaració d'impacte ambiental no serà objecte de recurs sense perjudici dels que, si convé, escaiguen en via administrativa i judicial contra l'acte pel qual s'autoritza el projecte.

Tercer

L'òrgan substantiu haurà de tindre degudament en compte, en el procediment d'autorització del projecte, l'avaluació d'impacte ambiental efectuada, atesos els criteris establits en l'article 42 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, referits tant al contingut de l'autorització com a la publicitat de la decisió.

València, 23 de gener de 2023.– El director general de Qualitat i Educació Ambiental: Joan Piquer Huerga».

a. Ordenar la publicación de la presente declaración de impacto ambiental en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, así como en la sede electrónica.

b. La presente declaración de impacto ambiental no será objeto de recurso sin perjuicio de los que, en su caso procedan en vía administrativa y judicial frente al acto por el que se autoriza el proyecto.

Tercero

El órgano sustantivo deberá tener debidamente en cuenta, en el procedimiento de autorización del proyecto, la evaluación de impacto ambiental efectuada, atendiendo a los criterios establecidos en el artículo 42 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, referidos tanto al contenido de la autorización como a la publicidad de la decisión.

València, 23 de enero de 2023.– El director general de Calidad y Educación Ambiental: Joan Piquer Huerga».